

PŘÍLOHA I

ČÁST PRVNÍ

OBECNÁ ČÁST

HLAVA I

PŘEDMĚT ÚPRAVY A JEJÍ ZÁKLADNÍ ZÁSADY

Díl 1

Soukromé právo

§ 1

(1) Ustanovení právního řádu upravující vzájemná práva a povinnosti osob vytvářejí ve svém souhrnu soukromé právo. Uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného.

(2) Nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti.

§ 2

(1) Každé ustanovení soukromého práva lze vykládat jenom ve shodě s Listinou základních práv a svobod a ústavním pořádkem vůbec, se zásadami, na nichž spočívá tento zákon, jakož i s trvalým zřetelem k hodnotám, které se tím chrání. Rozejde-li se výklad jednotlivého ustanovení pouze podle jeho slov s tímto příkazem, musí mu ustoupit.

(2) Zákonnému ustanovení nelze přikládat jiný význam, než jaký plyne z vlastního smyslu slov v jejich vzájemné souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce; nikdo se však nesmí dovolávat slov právního předpisu proti jeho smyslu.

(3) Výklad a použití právního předpisu nesmí být v rozporu s dobrými mravy a nesmí vést ke krutosti nebo bezohlednosti urážející obyčejné lidské cítění.

§ 3

(1) Soukromé právo chrání důstojnost a svobodu člověka i jeho přirozené právo brát se o vlastní štěstí a štěstí jeho rodiny nebo lidí jemu blízkých takovým způsobem, jenž nepůsobí bezdůvodně újmu druhým.

(2) Soukromé právo spočívá zejména na zásadách, že

a) každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí,

b) rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany,

c) nikdo nesmí pro nedostatek věku, rozumu nebo pro závislost svého postavení utpět nedůvodnou újmu; nikdo však také nesmí bezdůvodně těžit z vlastní neschopnosti k újmě druhých,

d) daný slib zavazuje a smlouvy mají být splněny,

e) vlastnické právo je chráněno zákonem a jen zákon může stanovit, jak vlastnické právo vzniká a zaniká, a

f) nikomu nelze odeprít, co mu po právu náleží.

(3) Soukromé právo vyvěrá také z dalších obecně uznaných zásad spravedlnosti a práva.

§ 4

(1) Má se za to, že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností a že to každý od ní může v právním styku důvodně očekávat.

(2) Činí-li právní řád určitý následek závislým na něčí vědomosti, má se na mysli vědomost, jakou si důvodně osvojí osoba případu znalá při zvážení okolností, které jí musely být v jejím postavení zřejmé. To platí obdobně, pokud právní řád spojuje určitý následek s existencí pochybnosti.

§ 5

(1) Kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena. Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži.

(2) Proti vůli dotčené strany nelze zpochybnit povahu nebo platnost právního jednání jen proto, že jednal ten, kdo nemá ke své činnosti potřebné oprávnění, nebo komu je činnost zakázána.

§ 6

(1) Každý má povinnost jednat v právním styku poctivě.

(2) Nikdo nesmí těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu. Nikdo nesmí těžit ani z protiprávního stavu, který vyvolal nebo nad kterým má kontrolu.

§ 7

Má se za to, že ten, kdo jednal určitým způsobem, jednal poctivě a v dobré víře.

§ 8

Zjevné zneužití práva nepožívá právní ochrany.

Díl 2

Užití předpisů občanského práva

§ 9

(1) Občanský zákoník upravuje osobní stav osob.

(2) Soukromá práva a povinnosti osobní a majetkové povahy se řídí občanským zákoníkem v tom rozsahu, v jakém je neupravují jiné právní předpisy. K zvyklostem lze hledět tehdy, dovolává-li se jich zákon.

§ 10

(1) Nelze-li právní případ rozhodnout na základě výslovného ustanovení, posoudí se podle ustanovení, které se týká právního případu co do obsahu a účelu posuzovanému právnímu případu nejbližšího.

(2) Není-li takové ustanovení, posoudí se právní případ podle principů spravedlnosti a zásad, na nichž spočívá tento zákon, tak, aby se dospělo se zřetelem k zvyklostem soukromého života a s přihlédnutím k stavu právní nauky i ustálené rozhodovací praxi k dobrému uspořádání práv a povinností.

§ 11

Obecná ustanovení o vzniku, změně a zániku práv a povinností ze závazků v části čtvrté tohoto zákona se použijí přiměřeně i na vznik, změnu a zánik jiných soukromých práv a povinností.

Díl 3

Ochrana soukromých práv

§ 12

Každý, kdo se cítí ve svém právu zkrácen, může se domáhat ochrany u orgánu vykonávajícího veřejnou moc (dále jen „orgán veřejné moci“). Není-li v zákoně stanoveno něco jiného, je tímto orgánem veřejné moci soud.

§ 13

Každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích; byl-li právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky.

§ 14

Svépomoc

(1) Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě.

(2) Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.

HLAVA II

OSOBY

Díl 1

Všeobecná ustanovení

§ 15

(1) Právní osobnost je způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti.

(2) Svěprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně

jednat).

§ 16

Právní osobnosti ani svéprávnosti se nikdo nemůže vzdát ani zčásti; učiní-li tak, nepřihlíží se k tomu.

§ 17

(1) Práva může mít a vykonávat jen osoba. Povinnost lze uložit jen osobě a jen vůči ní lze plnění povinnosti vymáhat.

(2) Zřídí-li někdo právo nebo uloží-li povinnost tomu, co osobou není, přičte se právo nebo povinnost osobě, které podle povahy právního případu náleží.

§ 18

Osoba je fyzická, nebo právnická.

§ 19

(1) Každý člověk má vrozená, již samotným rozumem a citem poznatelná přirozená práva, a tudíž se považuje za osobu. Zákon stanoví jen meze uplatňování přirozených práv člověka a způsob jejich ochrany.

(2) Přirozená práva spojená s osobností člověka nelze zcizit a nelze se jich vzdát; stane-li se tak, nepřihlíží se k tomu. Nepřihlíží se ani k omezení těchto práv v míře odporující zákonu, dobrým mravům nebo veřejnému pořádku.

§ 20

(1) Právnická osoba je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Právnická osoba může bez zřetele na předmět své činnosti mít práva a povinnosti, které se slučují s její právní povahou.

(2) Právnické osoby veřejného práva podléhají zákonům, podle nichž byly zřízeny; ustanovení tohoto zákona se použijí jen tehdy, slučuje-li se to s právní povahou těchto osob.

§ 21

Stát se v oblasti soukromého práva považuje za právnickou osobu. Jiný právní předpis stanoví, jak stát právně jedná.

§ 22

(1) Osoba blízká je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

(2) Stanoví-li zákon k ochraně třetích osob zvláštní podmínky nebo omezení pro převody majetku, pro jeho zatížení nebo přenechání k užití jinému mezi osobami blízkými, platí tyto podmínky a omezení i pro obdobná právní jednání mezi právnickou osobou a členem jejího statutárního orgánu nebo tím, kdo právnickou osobu podstatně ovlivňuje jako její člen nebo na základě dohody či jiné skutečnosti.

Díl 2

Fyzické osoby

Oddíl 1

Obecná ustanovení

§ 23

Člověk má právní osobnost od narození až do smrti.

§ 24

Každý člověk odpovídá za své jednání, je-li s to posoudit je a ovládnout. Kdo se vlastní vinou přivede do stavu, v němž by jinak za své jednání odpovědný nebyl, odpovídá za jednání v tomto stavu učiněná.

§ 25

Na počaté dítě se hledí jako na již narozené, pokud to vyhovuje jeho zájmům. Má se za to, že se dítě narodilo živé. Nenarodilo se však živé, hledí se na ně, jako by nikdy nebylo.

§ 26

Důkaz smrti

(1) Smrt člověka se prokazuje veřejnou listinou vystavenou po prohlédnutí těla mrtvého stanoveným způsobem.

(2) Nelze-li tělo mrtvého prohlédnout stanoveným způsobem, prohlásí člověka za mrtvého i bez návrhu soud, pokud byl

člověk účasten takové události, že se jeho smrt vzhledem k okolnostem jeví jako jistá. V rozhodnutí určí soud den, který platí za den smrti.

§ 27

Závisí-li právní následek na skutečnosti, že určitý člověk přežil jiného člověka, a není-li jisto, který z nich zemřel jako první, má se za to, že všichni zemřeli současně.

§ 28

(1) Není-li známo, kde člověk zemřel, má se za to, že se tak stalo tam, kde bylo nalezeno jeho tělo.

(2) Za místo, kde zemřel člověk prohlášený za mrtvého, platí to, kde naposledy pobýval živý.

§ 29

Změna pohlaví

(1) Změna pohlaví člověka nastává chirurgickým zákrokem při současném znemožnění reprodukční funkce a přeměně pohlavních orgánů. Má se za to, že dnem změny pohlaví je den uvedený v potvrzení vydaném poskytovatelem zdravotních služeb.

(2) Změna pohlaví nemá vliv na osobní stav člověka, ani na jeho osobní a majetkové poměry; manželství nebo registrované partnerství však zaniká. O povinnostech a právech muže a ženy, jejichž manželství zaniklo, ke společnému dítěti a o jejich majetkových povinnostech a právech v době po zániku manželství platí obdobně ustanovení o povinnostech a právech rozvedených manželů ke společnému dítěti a o jejich majetkových povinnostech a právech v době po rozvodu; soud rozhodne, a to i bez návrhu, jak bude každý z rodičů napříště o společné dítě pečovat.

§ 30

Zletilost

(1) Plně svéprávným se člověk stává zletilostí. Zletilosti se nabývá dovršením osmnáctého roku věku.

(2) Před nabytím zletilosti se plně svéprávnosti nabývá přiznáním svéprávnosti, nebo uzavřením manželství. Svéprávnost nabytá uzavřením manželství se neztrácí ani zánikem manželství, ani prohlášením manželství za neplatné.

Nezletilí

§ 31

Má se za to, že každý nezletilý, který nenabyl plně svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku.

§ 32

(1) Udělil-li zákonný zástupce nezletilému, který nenabyl plně svéprávnosti, ve shodě se zvyklostmi soukromého života souhlas k určitému právnímu jednání nebo k dosažení určitého účelu, je nezletilý schopen v mezích souhlasu sám právně jednat, pokud to není zákonem zvláště zakázáno; souhlas může být následně omezen i vzat zpět.

(2) Je-li zákonných zástupců více, postačí, projeví-li vůči třetí osobě vůli alespoň jeden z nich. Jedná-li však vůči další osobě více zástupců společně a odporují-li si, nepřihlíží se k projevu žádného z nich.

§ 33

(1) Udělil-li zákonný zástupce nezletilého, který nenabyl plně svéprávnosti, souhlas k samostatnému provozování obchodního závodu nebo k jiné obdobné výdělečné činnosti, stává se nezletilý způsobilý k jednáním, jež jsou s touto činností spojena. K platnosti souhlasu se vyžaduje přivolení soudu.

(2) Přivolení soudu nahrazuje podmínku určitého věku, je-li stanovena pro výkon určité výdělečné činnosti jiným právním předpisem.

(3) Souhlas může zákonný zástupce odvolat jen s přivolením soudu.

§ 34

Závislá práce nezletilých mladších než patnáct let nebo nezletilých, kteří neukončili povinnou školní docházku, je zakázána. Tito nezletilí mohou vykonávat jen uměleckou, kulturní, reklamní nebo sportovní činnost za podmínek stanovených jiným právním předpisem.

§ 35

Nezletilý, který dovršil patnáct let, se může zavázat k výkonu závislé práce podle jiného právního předpisu. Jako den nástupu do práce nesmí být sjednán den, který by předcházal dni, kdy nezletilý ukončí povinnou školní docházku.

§ 36

Nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, není nikdy, bez ohledu na obsah ostatních ustanovení, způsobilý jednat samostatně v těch záležitostech, k nimž by i jeho zákonný zástupce potřeboval přivolení soudu.

§ 37

Přiznání svéprávnosti

(1) Navrhne-li nezletilý, který není plně svéprávný, aby mu soud přiznal svéprávnost, soud návrhu vyhoví, pokud nezletilý dosáhl věku šestnácti let, pokud je osvědčena jeho schopnost sám se živit a obstarat si své záležitosti a pokud s návrhem souhlasí zákonný zástupce nezletilého. V ostatních případech soud vyhoví návrhu, je-li to z vážných důvodů v zájmu nezletilého.

(2) Za podmínek stanovených v odstavci 1 soud přizná nezletilému svéprávnost i na návrh jeho zákonného zástupce, pokud nezletilý s návrhem souhlasí.

Oddíl 2

Podpůrná opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat

Předběžné prohlášení

§ 38

V očekávání vlastní nezpůsobilosti právně jednat může člověk projevit vůli, aby byly jeho záležitosti spravovány určitým způsobem, nebo aby je spravovala určitá osoba, nebo aby se určitá osoba stala jeho opatrovníkem.

§ 39

(1) Nemá-li prohlášení formu veřejné listiny, musí být učiněno soukromou listinou opatřenou datem a potvrzenou dvěma svědky; svědek o sobě uvede v potvrzení údaje, podle nichž ho lze zjistit.

(2) Svědky mohou být jen osoby, které na prohlášení a jeho obsahu nemají zájem a nejsou nevidomé, neslyšící, němé nebo neznalé jazyka, v němž je prohlášení učiněno. Svědci musí prohlášení podepsat a být schopni potvrdit schopnost prohlašujícího jednat a obsah jeho prohlášení.

(3) Je-li obsahem prohlášení pořízeného veřejnou listinou určení, kdo se má stát opatrovníkem, ten, kdo veřejnou listinu sepsal, zapíše údaje o tom, kdo prohlášení pořídil, kdo je povolán za opatrovníka a kdo veřejnou listinu sepsal, do ne veřejného seznamu vedeného podle jiného zákona.

§ 40

(1) Činí-li prohlášení nevidomý, nebo osoba, která neumí nebo nemůže číst nebo psát, musí jí být prohlášení nahlas přečteno svědkem, který prohlášení nepsal. Nevidomý, nebo osoba, která neumí nebo nemůže číst nebo psát, před svědky potvrdí, že listina obsahuje jeho pravou vůli.

(2) Činí-li prohlášení osoba se smyslovým postižením, která nemůže číst nebo psát, musí jí být obsah listiny tlumočen takovým způsobem dorozumívání, který si zvolila, a to svědkem, který prohlášení nepsal; všichni svědci musí ovládat způsob dorozumívání, kterým je obsah listiny tlumočen. Kdo prohlášení činí, potvrdí před svědky zvoleným způsobem dorozumívání, že listina obsahuje jeho pravou vůli.

§ 41

(1) K výslovnému odvolání prohlášení se vyžaduje projev vůle učiněný ve formě předepsané v § 39 odst. 1.

(2) Zničí-li listinu obsahující prohlášení ten, kdo je učinil, má to účinky odvolání.

§ 42

Týká-li se prohlášení jiné záležitosti než povolání opatrovníka a je-li účinnost prohlášení vázána na podmínku, rozhodne o splnění podmínky soud.

§ 43

Změní-li se okolnosti zjevně tak podstatným způsobem, že člověk, který prohlášení učinil, by je za takových okolností neučinil nebo by je učinil s jiným obsahem, soud prohlášení změní nebo zruší, pokud by jinak člověku, který prohlášení učinil, hrozila závažná újma. Před vydáním rozhodnutí soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor člověka, o jehož prohlášení rozhoduje, a to i za použití takového způsobu dorozumívání, který si člověk zvolí.

§ 44

Je-li prohlášení nebo jeho odvolání neplatné, soud k nim přihlédne, není-li příčiny pochybovat o vůli toho, kdo je učinil.

Nápomoc při rozhodování

§ 45

Potřebuje-li člověk nápomoc při rozhodování, protože mu v tom duševní porucha působí obtíže, třebaže nemusí být omezen

ve svéprávnosti, může si s podpůrcem ujednat poskytování podpory; podpůrců může být i více.

§ 46

(1) Smlouvou o nápomoci se podpůrce zavazuje podporovanému, že bude s jeho souhlasem přítomen při jeho právních jednáních, že mu zajistí potřebné údaje a sdělení a že mu bude nápomocen radami.

(2) Smlouva nabývá účinnosti dnem, kdy ji schválí soud. Není-li smlouva uzavřena v písemné formě, vyžaduje se, aby strany projevily vůli uzavřít smlouvu před soudem. Soud smlouvu neschválí, odporují-li zájmy podpůrce zájmům podporovaného.

§ 47

(1) Podpůrce nesmí ohrozit zájmy podporovaného nevhodným ovlivňováním, ani se na úkor podporovaného bezdůvodně obohatit.

(2) Podpůrce postupuje při plnění svých povinností v souladu s rozhodnutími podporovaného. Pokud podporovaný právně jedná v písemné formě, může podpůrce připojit svůj podpis s uvedením své funkce, popřípadě i s údajem o podpoře, kterou podporovanému poskytl; podpůrce má i právo namítat neplatnost právního jednání podporovaného.

§ 48

Na návrh podporovaného nebo podpůrce soud podpůrce odvolá; soud ho odvolá i v případě, že podpůrce závažně poruší své povinnosti, a to i bez návrhu.

Zastoupení členem domácnosti

§ 49

(1) Brání-li duševní porucha zletilému, který nemá jiného zástupce, samostatně právně jednat, může ho zastupovat jeho potomek, předek, sourozenec, manžel nebo partner, nebo osoba, která se zastoupeným žila před vznikem zastoupení ve společné domácnosti alespoň tři roky.

(2) Zástupce dá zastoupenému na vědomí, že ho bude zastupovat, a srozumitelně mu vysvětlí povahu a následky zastoupení. Odmítne-li to člověk, který má být zastoupen, zastoupení nevznikne; k odmítnutí postačí schopnost projevit přání.

§ 50

Ke vzniku zastoupení se vyžaduje schválení soudu. Před vydáním rozhodnutí soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor zastoupeného, a to i za použití takového způsobu dorozumívání, který si zastoupený zvolí.

§ 51

Zástupce dbá o ochranu zájmů zastoupeného a naplňování jeho práv i o to, aby způsob jeho života nebyl v rozporu s jeho schopnostmi a aby, nelze-li tomu rozumně odporovat, odpovídal i zvláštním představám a přáním zastoupeného.

§ 52

(1) Zastoupení se vztahuje na obvyklé záležitosti, jak to odpovídá životním poměrům zastoupeného. Zástupce však není oprávněn udělit souhlas k zásahu do duševní nebo tělesné integrity člověka s trvalými následky.

(2) Zástupce může nakládat s příjmy zastoupeného v rozsahu potřebném pro obstarání obvyklých záležitostí, jak to odpovídá životním poměrům zastoupeného; s peněžními prostředky na účtu zastoupeného však může nakládat jen v rozsahu nepřesahujícím měsíčně výši životního minima jednotlivce podle jiného právního předpisu.

§ 53

Má-li zastoupený více zástupců, postačí, pokud jedná jeden z nich. Jedná-li však vůči další osobě více zástupců společně a odporují-li si, nepřihlíží se k projevu žádného z nich.

§ 54

(1) Zastoupení zaniká, pokud se jej zástupce vzdá nebo pokud zastoupený odmítne, aby ho zástupce dále zastupoval; k odmítnutí postačí schopnost projevit přání. Zastoupení rovněž zaniká, pokud soud jmenuje zastoupenému opatrovníka.

(2) Je-li uzavřena smlouva o nápomoci při rozhodování, zanikne zastoupení účinností smlouvy v rozsahu, v jakém je zastoupený způsobilý právně jednat.

Omezení svéprávnosti

§ 55

(1) K omezení svéprávnosti lze přistoupit jen v zájmu člověka, jehož se to týká, po jeho zhlédnutí a s plným uznáváním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti. Přítom musí být důkladně vzaty v úvahu rozsah i stupeň neschopnosti člověka postarat se o vlastní záležitosti.

(2) Omezit svéprávnost člověka lze jen tehdy, hrozila-li by mu jinak závažná újma a nepostačí-li vzhledem k jeho zájmům mírnější a méně omezující opatření.

§ 56

(1) Omezit svéprávnost člověka může jen soud.

(2) Soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor člověka, o jehož svéprávnosti rozhoduje, a to i za použití takového způsobu dorozumívání, který si člověk zvolí.

§ 57

(1) Soud může omezit svéprávnost člověka v rozsahu, v jakém člověk není pro duševní poruchu, která není jen přechodná, schopen právně jednat, a vymezí rozsah, v jakém způsobilost člověka samostatně právně jednat omezil.

(2) Má-li člověk obtíže dorozumívat se, není to samo o sobě důvodem k omezení svéprávnosti.

§ 58

Soud může v průběhu řízení o omezení svéprávnosti svěřit třetí osobě provedení určitých jednotlivých právních jednání nebo správu majetku, je-li to nutné, aby se zabránilo závažné újmě.

§ 59

(1) Soud může svéprávnost omezit v souvislosti s určitou záležitostí na dobu nutnou pro její vyřízení, nebo na jinak určenou určitou dobu, nejdéle však na tři roky. Je-li zjevné, že se stav člověka v této době nezlepší, může soud svéprávnost omezit na dobu delší, nejdéle však na pět let.

(2) Uplynutím doby omezení svéprávnosti právní účinky omezení zanikají. Zahájí-li se však v této době řízení o prodloužení doby omezení, trvají právní účinky původního rozhodnutí až do nového rozhodnutí, nejdéle však jeden rok.

§ 60

Změní-li se okolnosti, soud své rozhodnutí bezodkladně změní nebo zruší, a to i bez návrhu.

§ 61

Rozhoduje-li soud o omezení svéprávnosti člověka, může osoba jím povolovaná za opatrovníka navrhnout, aby byla opatrovníkem jmenována; pokud návrh nepodá, zjistí soud její stanovisko. Je-li tato osoba způsobilá k opatrovnictví, soud ji s jejím souhlasem opatrovníkem jmenuje.

§ 62

V rozhodnutí o omezení svéprávnosti jmenuje soud člověku opatrovníka. Při výběru opatrovníka přihlídnou soud k přáním opatrovance, k jeho potřebě i k podnětům osob opatrovanci blízkých, sledují-li jeho prospěch, a dbá, aby výběrem opatrovníka nezaložil nedůvěru opatrovance k opatrovníkovi.

§ 63

Opatrovníkem nelze jmenovat osobu nezpůsobilou právně jednat nebo osobu, jejíž zájmy jsou v rozporu se zájmy opatrovance, ani provozovatele zařízení, kde opatrovanec pobývá nebo které mu poskytuje služby, nebo osobu závislou na takovém zařízení.

§ 64

Rozhodnutí o omezení svéprávnosti nezbavuje člověka práva samostatně právně jednat v běžných záležitostech každodenního života.

§ 65

(1) Jednal-li opatrovanec samostatně, ač nemohl jednat bez opatrovníka, lze jeho právní jednání prohlásit za neplatné, jen působí-li mu újmu. Postačí-li však k nápravě jen změna rozsahu opatrovancových povinností, soud tak učiní, aniž je vázán návrhy stran.

(2) Jednal-li opatrovanec samostatně, ač nemohl jednat bez opatrovníka, považuje se opatrovancovo jednání za platné, pokud je opatrovník schválil. To platí i v případě, že takové právní jednání schválil jednající sám poté, co nabyl svéprávnosti.

Oddíl 3

Nezvěstnost

§ 66

(1) Za nezvěstného může soud prohlásit svéprávného člověka, který opustil své bydliště, nepodal o sobě zprávu a není o něm známo, kde se zdržuje. Soud uvede v rozhodnutí den, kdy nastaly účinky prohlášení nezvěstnosti.

(2) Prohlášení za nezvěstného se může stát na návrh osoby, která na tom má právní zájem, zejména manžela nebo jiné blízké osoby, spoluvlastníka, zaměstnavatele nebo korporace, na níž má tento člověk účast.

§ 67

(1) Při posuzování jednání, k nimž je jinak potřebné udělení souhlasu, přivolení, odevzdání hlasu nebo jiného konání osoby prohlášené za nezvěstnou, se k této potřebnosti nepřihlíží; to však neplatí, jedná-li se o záležitost jeho osobního stavu. Kdo jedná, dotýkaje se záležitosti nezvěstného, musí tak činit i s přihlédnutím k jeho zájmům.

(2) Na právní jednání, k němuž došlo bez souhlasu nebo jiného nezbytného projevu vůle nezvěstného poté, co opustil své bydliště, avšak dříve, než byl za nezvěstného prohlášen, přestože toto prohlášení bylo bez zbytečného odkladu navrženo, se hledí jako na jednání učiněné s odkládací podmínkou vydání rozhodnutí, jímž byl prohlášen za nezvěstného.

§ 68

Navrátí-li se člověk prohlášený za nezvěstného nebo jmenuje-li správce svého jmění, pozbývá prohlášení za nezvěstného účinků. Prohlášení pozbývá účinků i dnem, který platí za den smrti nezvěstného.

§ 69

Kdo byl prohlášen za nezvěstného, nemůže namítat neplatnost nebo neúčinnost právního jednání učiněného za jeho nepřítomnosti, k němuž došlo za účinků takového prohlášení, pro to, že se při nich projev jeho vůle nevyžadoval.

§ 70

Bude-li za nezvěstného prohlášen ten, kdo ustavil správce svého majetku, nejsou tím dotčena práva a povinnosti ustaveného správce. To neplatí, jestliže správce není znám, odmítne jednat v zájmu nezvěstného, svá jednání v zájmu nezvěstného zanedbává, nebo jednat vůbec nemůže.

Oddíl 4

Domněnka smrti

§ 71

(1) Na návrh osoby, která na tom má právní zájem, prohlásí soud za mrtvého člověka, o němž lze mít důvodně za to, že zemřel, a určí den, který se pokládá za den jeho smrti.

(2) Na člověka, který byl prohlášen za mrtvého, se hledí, jako by zemřel. Prohlášením manžela za mrtvého zaniká manželství dnem, který se pokládá za den jeho smrti; totéž platí o registrovaném partnerství.

§ 72

Byl-li člověk prohlášen za nezvěstného a vyplývají-li z okolností vážné pochybnosti, zda je ještě živ, ačkoli jeho smrt není nepochybná, může ho soud prohlásit za mrtvého na návrh osoby, která na tom má právní zájem, a určí den, který nezvěstný zřejmě nepřežil. Má se za to, že tento den je dnem smrti nezvěstného.

§ 73

Člověka, který byl prohlášen za nezvěstného, lze prohlásit za mrtvého nejdříve po uplynutí pěti let počítaných od konce roku, v němž došlo k prohlášení za nezvěstného. Nelze to však učinit, objeví-li se v průběhu této doby zpráva, z níž lze soudit, že nezvěstný je dosud naživu. V takovém případě se postupuje podle § 74 nebo 75.

§ 74

(1) Člověka, který se stal nezvěstným tím, že opustil své bydliště, nepodal o sobě zprávu a není o něm známo, kde se zdržuje, avšak nebyl za nezvěstného prohlášen, lze prohlásit za mrtvého nejdříve po uplynutí sedmi let od konce roku, v němž se objevila poslední zpráva, z níž lze usuzovat, že byl ještě naživu.

(2) Člověka, který se stal nezvěstným před dovršením osmnáctého roku věku, nelze prohlásit za mrtvého před uplynutím roku, v němž uplyne dvacet pět let od jeho narození.

§ 75

Člověka, který se stal nezvěstným jako účastník události, při níž byl v ohrožení života větší počet osob, lze prohlásit za mrtvého nejdříve po uplynutí tří let od konce roku, v němž se objevila poslední zpráva, z níž lze usuzovat, že byl v průběhu těchto událostí ještě naživu.

§ 76

(1) Byl-li člověk prohlášen za mrtvého, nevylučuje to důkaz, že zemřel dříve nebo později, anebo že je ještě naživu. Zjistí-li se, že je naživu, k prohlášení za mrtvého se nepřihlíží; manželství nebo registrované partnerství se však neobnovuje.

(2) Byl-li proveden mylný důkaz smrti, použije se odstavec 1 obdobně.

Oddíl 5

Jméno a bydliště člověka

Jméno člověka a jeho ochrana

§ 77

(1) Jméno člověka je jeho osobní jméno a příjmení, popřípadě jeho další jména a rodné příjmení, která mu podle zákona náležejí. Každý člověk má právo užívat své jméno v právním styku, stejně jako právo na ochranu svého jména a na úctu k němu.

(2) Člověk, který v právním styku užívá jiné jméno než své vlastní, nese následky omylu a újmu z toho vzniklých.

§ 78

(1) Člověk, který byl dotčen zpochybnutím svého práva ke jménu nebo který utrpěl újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva, zejména neoprávněným užitím jména, se může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.

(2) Je-li dotčený nepřítomen, nebo je-li nezvěstný, nesvéprávný či nemůže-li z jiné příčiny uplatnit právo na ochranu svého jména sám, může je uplatnit jeho manžel, potomek, předek nebo partner, ledaže dotčený, ač svéprávný, dal výslovně najevo, že si to nepřejí.

(3) Týká-li se neoprávněný zásah příjmení a je-li pro to důvod spočívající v důležitém zájmu na ochraně rodiny, může se ochrany domáhat samostatně manžel nebo jiná osoba dotčenému blízká, byť do jejich práva ke jménu přímo zasazeno nebylo.

§ 79

Pseudonym

(1) Člověk může pro určitý obor své činnosti nebo i pro soukromý styk vůbec přijmout pseudonym. Právní jednání pod pseudonymem není na újmu platnosti, je-li zřejmé, kdo jednal, a nemůže-li druhá strana mít pochybnost o osobě jednajícího.

(2) Vejde-li pseudonym ve známost, požívá stejné ochrany jako jméno.

§ 80

Bydliště

(1) Člověk má bydliště v místě, kde se zdržuje s úmyslem žít tam s výhradou změny okolností trvale; takový úmysl může vyplyvat z jeho prohlášení nebo z okolností případu. Uvádí-li člověk jako své bydliště jiné místo než své skutečné bydliště, může se každý dovolat i jeho skutečného bydliště. Proti tomu, kdo se v dobré víře dovolá uvedeného místa, nemůže člověk namítat, že má své skutečné bydliště v jiném místě.

(2) Nemá-li člověk bydliště, považuje se za ně místo, kde žije. Nelze-li takové místo zjistit, anebo lze-li je zjistit jen s neúměrnými obtížemi, považuje se za bydliště člověka místo, kde má majetek, popřípadě místo, kde měl bydliště naposledy.

Oddíl 6

Osobnost člověka

Pododdíl 1

Obecná ustanovení

§ 81

(1) Chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.

(2) Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.

§ 82

(1) Člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.

(2) Po smrti člověka se může ochrany jeho osobnosti domáhat kterákoli z osob jemu blízkých.

§ 83

(1) Souvisí-li neoprávněný zásah do osobnosti člověka s jeho činností v právnické osobě, může právo na ochranu jeho osobnosti uplatnit i tato právnická osoba; za jeho života však jen jeho jménem a s jeho souhlasem. Není-li člověk schopen projevit vůli pro nepřítomnost nebo pro neschopnost úsudku, není souhlasu třeba.

(2) Po smrti člověka se právnická osoba může domáhat, aby od neoprávněného zásahu bylo upuštěno a aby byly odstraněny jeho následky.

Pododdíl 2

Podoba a soukromí

§ 84

Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením.

§ 85

(1) Rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho svolením.

(2) Svolí-li někdo k zobrazení své podoby za okolností, z nichž je zřejmé, že bude šířeno, platí, že svoluje i k jeho rozmnožování a rozšiřování obvyklým způsobem, jak je mohl vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat.

§ 86

Nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit. Ve stejném rozsahu jsou chráněny i soukromé písemnosti osobní povahy.

§ 87

(1) Kdo svolil k použití písemnosti osobní povahy, podobizny nebo zvukového či obrazového záznamu týkajícího se člověka nebo jeho projevů osobní povahy, může svolení odvolat, třebaže je udělil na určitou dobu.

(2) Bylo-li svolení udělené na určitou dobu odvoláno, aniž to odůvodňuje podstatná změna okolností nebo jiný rozumný důvod, nahradí odvolávající škodu z toho vzniklou osobě, které svolení udělil.

§ 88

(1) Svolení není třeba, pokud se podobizna nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí k výkonu nebo ochraně jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob.

(2) Svolení není třeba ani v případě, když se podobizna, písemnost osobní povahy nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí na základě zákona k úřednímu účelu nebo v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu.

§ 89

Podobizna nebo zvukový či obrazový záznam se mohou bez svolení člověka také pořídít nebo použít přiměřeným způsobem též k vědeckému nebo uměleckému účelu a pro tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství.

§ 90

Zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného nebo k použití jeho podobizny, písemnosti osobní povahy nebo zvukového či obrazového záznamu nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s oprávněnými zájmy člověka.

Pododdíl 3

Právo na duševní a tělesnou integritu

§ 91

Člověk je nedotknutelný.

§ 92

(1) Lidské tělo je pod právní ochranou i po smrti člověka. Naložit s lidskými pozůstatky a s lidskými ostatky způsobem pro zemřelého nedůstojným se zakazuje.

(2) Nejsou-li lidské ostatky uloženy na veřejném pohřebišti, má na jejich vydání právo osoba, kterou člověk před svou smrtí výslovně určil; jinak postupně jeho manžel, dítě nebo rodič, a není-li žádný z nich nebo odmítnou-li ostatky převzít, převezme je jeho dědic.

Zásah do integrity

§ 93

(1) Mimo případ stanovený zákonem nesmí nikdo zasáhnout do integrity jiného člověka bez jeho souhlasu uděleného s vědomím o povaze zásahu a o jeho možných následcích. Souhlasí-li někdo, aby mu byla způsobena závažná újma, nepřihlíží se k tomu; to neplatí, je-li zásah podle všech okolností nutný v zájmu života nebo zdraví dotčeného.

(2) Zákonný zástupce může udělit souhlas k zásahu do integrity zastoupeného, je-li to k přímému prospěchu osoby, která není schopna dát souhlas sama.

§ 94

(1) Kdo chce provést na jiném člověku zákrok, vysvětlí mu srozumitelně povahu tohoto zákroku. Vysvětlení je řádně podáno, lze-li rozumně předpokládat, že druhá strana pochopila způsob a účel zákroku včetně očekávaných následků i možných nebezpečí pro své zdraví, jakož i to, zda přichází v úvahu případně i jiný postup.

(2) Uděluje-li souhlas za jiného jeho zákonný zástupce, podá se vysvětlení i tomu, kdo má být zákroku podroben, je-li schopen úsudku, způsobem přiměřeným schopnosti dotčeného vysvětlení pochopit.

§ 95

Nezletilý, který není plně svéprávný, může v obvyklých záležitostech udělit souhlas k zákroku na svém těle také sám, je-li to přiměřeně rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku a jedná-li se o zákrok nezanechávající trvalé nebo závažné následky.

§ 96

(1) Souhlas k zásahu do integrity člověka vyžaduje písemnou formu, má-li být oddělena část těla, která se již neobnoví.

(2) Písemnou formu vyžaduje i souhlas k

a) lékařskému pokusu na člověku, nebo

b) zákroku, který zdravotní stav člověka nevyžaduje; to neplatí, jedná-li se o kosmetické zákroky nezanechávající trvalé nebo závažné následky.

§ 97

(1) Udělený souhlas může být odvolán v jakékoli formě, i když se pro udělení souhlasu vyžaduje písemná forma.

(2) Nevyžaduje-li se pro souhlas písemná forma, má se za to, že byl udělen. Při nejistotě, zda byl souhlas odvolán v jiné než písemné formě, se má za to, že k odvolání nedošlo.

§ 98

(1) Nemůže-li člověk udělit souhlas pro neschopnost projevit vůli, byť jen přechodnou, a nemá-li zákonného zástupce, vyžaduje se souhlas přítomného manžela, rodiče, nebo jiné osoby blízké. Není-li přítomna žádná z těchto osob, vyžaduje se souhlas manžela, a není-li, souhlas rodiče, popřípadě jiné osoby blízké, pokud je lze bez obtíží zjistit a zastihnout a pokud je zřejmé, že nehrozí nebezpečí z prodlení. Není-li možné získat souhlas žádným z výše uvedených způsobů, může souhlas udělit jiná přítomná osoba, která o dotčenou osobu osvědčí mimořádný zájem.

(2) Při zákroku i při udělení souhlasu se vezme zřetel na dříve vyslovená známá přání člověka, do jehož integrity má být zasazeno.

§ 99

Je-li život člověka v náhlém a patrném nebezpečí a nelze-li souhlas ve stavu nouze získat ani v jiné než stanovené formě, lze okamžitě zakročit, pokud to je ve prospěch zdraví dotčené osoby nezbytné.

§ 100

(1) Má-li být zasazeno do integrity nezletilého, který dovršil čtrnáct let, nenabyl plné svéprávnosti a který zákroku vážně odporuje, třebaže zákonný zástupce se zákrokem souhlasí, nelze zákrok provést bez souhlasu soudu. To platí i v případě provedení zákroku na zletilé osobě, která není plně svéprávná.

(2) Nesouhlasí-li zákonný zástupce se zásahem do integrity osoby uvedené v odstavci 1, ač si jej tato osoba přeje, lze zákrok provést na její návrh nebo na návrh osoby jí blízké jen se souhlasem soudu.

§ 101

Má-li být zasazeno do integrity člověka neschopného úsudku způsobem zanechávajícím trvalé, neodvratitelné a vážné následky nebo způsobem spojeným s vážným nebezpečím pro jeho život nebo zdraví, lze zákrok provést jen s přivolením soudu. Tím není dotčeno ustanovení § 99.

§ 102

Soud přivolí k zákroku podle § 100 nebo 101, je-li dotčené osobě podle rozumného uvážení k prospěchu, po jejím zhlédnutí a s plným uznáním její osobnosti.

§ 103

Bylo-li zasazeno do integrity člověka, který byl ve stavu, kdy nemohl posoudit, co se s ním děje, a nedal-li sám k zákroku souhlas, musí mu být, jakmile to jeho stav dovolí, vysvětleno způsobem, kterému bude schopen porozumět, jaký zákrok byl na něm proveden, a musí být poučen o jeho možných následcích i o riziku neprovedení zákroku.

Pododdíl 4

Práva člověka převzatého do zdravotnického zařízení bez jeho souhlasu

§ 104

Převzít člověka bez jeho souhlasu do zařízení poskytujícího zdravotní péči nebo ho v něm bez jeho souhlasu držet lze jen z důvodu stanoveného zákonem a za podmínky, že nezbytnou péči o jeho osobu nelze zajistit mírnějším a méně omezujícím

opatřením. Podání návrhu na omezení svéprávnosti nezakládá samo o sobě důvod, aby byl člověk bez svého souhlasu do takového zařízení převzat nebo v něm držen.

§ 105

(1) Je-li člověk převzat do zařízení poskytujícího zdravotní péči nebo je-li v něm držen, oznámí to jeho zákonnému zástupci, opatrovníku nebo podpůrci a jeho manželu nebo jiné známé osobě blízké neprodleně poskytovatel zdravotních služeb; oznámení manželu nebo jiné osobě blízké však učinit nesmí, pokud mu to bylo zakázáno.

(2) Převzetí člověka do zařízení poskytujícího zdravotní péči oznámí poskytovatel zdravotních služeb do 24 hodin soudu; to platí i v případě, je-li člověk v takovém zařízení zadržen. Soud o učiněném opatření rozhodne do sedmi dnů.

§ 106

(1) Poskytovatel zdravotních služeb zajistí, aby se člověku převzatému do zařízení poskytujícího zdravotní péči nebo zadrženému v takovém zařízení dostalo bez zbytečného odkladu náležitého vysvětlení jeho právního postavení, zákonného důvodu učiněného opatření a možností právní ochrany včetně práva zvolit si zmocněnce nebo důvěrníka.

(2) Vysvětlení se podá tak, aby mu člověk mohl dostatečně porozumět a uvědomit si povahu učiněného opatření a jeho následky; má-li takový člověk zákonného zástupce, opatrovníka nebo podpůrce, podá se vysvětlení bez zbytečného odkladu také jemu.

§ 107

(1) Má-li člověk zmocněnce nebo důvěrníka, oznámí poskytovatel zdravotních služeb učiněné opatření zmocněnci nebo důvěrníkovi bez zbytečného odkladu poté, co se o nich dozví.

(2) Důvěrník může uplatnit ve prospěch člověka svým jménem všechna jeho práva vzniklá v souvislosti s jeho převzetím do příslušného zařízení nebo s jeho držením v takovém zařízení. Stejná práva jako důvěrník má i podpůrce.

§ 108

Kdo byl do zařízení poskytujícího zdravotní péči převzat nebo kdo je v něm držen, má právo projednávat se svým zástupcem, důvěrníkem nebo podpůrcem vlastní záležitosti při osobním rozhovoru a bez přítomnosti třetích osob.

§ 109

(1) Člověk převzatý do zařízení poskytujícího zdravotní péči nebo držený v takovém zařízení má právo, aby jeho zdravotní stav, zdravotní dokumentaci nebo vyjádření ošetřujícího lékaře o neschopnosti úsudku a projevit přání samostatně přezkoumal lékař nezávislý na poskytovateli zdravotních služeb v tomto zařízení i na jeho provozovateli. Stejně právo má i důvěrník nebo podpůrce.

(2) Je-li právo na přezkoumání uplatněno ještě předtím, než soud rozhodne podle § 105 odst. 2, musí být umožněn jeho výkon tak, aby soud mohl zhodnotit výsledky přezkoumání v řízení o přípustnosti učiněného opatření.

§ 110

Rozhodl-li soud o přípustnosti učiněného opatření, schvaluje se tím nucený pobyt v zařízení poskytujícím zdravotní péči, tím však neodnímá právo odmítnout určitý zákrok nebo léčebný výkon.

Pododdíl 5

Nakládání s částmi lidského těla

§ 111

(1) Člověk, jemuž byla odňata část těla, má právo dozvědět se, jak s ní bylo naloženo. Naložit s odňatou částí lidského těla způsobem pro člověka nedůstojným nebo způsobem ohrožujícím veřejně zdraví se zakazuje.

(2) Odňatou část těla člověka lze za jeho života použít k účelům zdravotnickým, výzkumným nebo vědeckým, pokud k tomu dal souhlas. K použití odňaté části těla člověka k účelu svou povahou neobvyklému se vyžaduje jeho výslovný souhlas vždy.

(3) O tom, co má původ v lidském těle, platí obdobně to, co o částech lidského těla.

§ 112

Člověk může přenechat část svého těla jinému jen za podmínek stanovených jiným právním předpisem. To nepatří, jedná-li se o vlasy nebo podobné části lidského těla, které lze bezbolestně odejmout bez znečitlivění a které se přirozenou cestou obnovují; ty lze přenechat jinému i za odměnu a hledí se na ně jako na věc movitou.

Pododdíl 6

Ochrana lidského těla po smrti člověka

§ 113

(1) Člověk má právo rozhodnout, jak bude po jeho smrti naloženo s jeho tělem.

(2) Provést pitvu nebo použít lidské tělo po smrti člověka bez souhlasu zemřelého lze jen, pokud tak stanoví jiný zákon.

§ 114

(1) Člověk je oprávněn rozhodnout, jaký má mít pohřeb. Nezanechá-li o tom výslovné rozhodnutí, rozhodne o jeho pohřbu manžel zemřelého, a není-li ho, děti zemřelého; není-li jich, pak rozhodnou rodiče a není-li jich, sourozenci zemřelého; nežijí-li, pak rozhodnou jejich děti a není-li ani jich, pak kterákoli z osob blízkých; není-li žádná z těchto osob, pak rozhodne obec, na jejímž území člověk zemřel.

(2) Náklady pohřbu a opatření pohřebiště se hradí z pozůstalosti. Pokud pozůstalost nestačí ke krytí nákladů toho způsobu pohřbu, jaký si zesnulý přál, musí být pohřben alespoň slušným způsobem podle místních zvyklostí.

(3) Jiný právní předpis stanoví, jakým způsobem a na čí náklady bude pohřben člověk, jehož pozůstalost ke krytí nákladů pohřbu nestačí a není-li nikdo ochoten uhradit náklady pohřbu dobrovolně.

Díl 3

Právnícké osoby

Oddíl 1

Obecná ustanovení

§ 118

Právnícká osoba má právní osobnost od svého vzniku do svého zániku.

§ 119

Právnícké osoby vedou spolehlivé záznamy o svých majetkových poměrech, i když nejsou povinny vést účetnictví podle jiného právního předpisu.

Veřejné rejstříky právníckých osob

§ 120

(1) Do veřejného rejstříku se o právnícké osobě zapíše alespoň den jejího vzniku, den jejího zrušení s uvedením právního důvodu a den jejího zániku, jakož i její název, adresa sídla a předmět činnosti, jméno a adresa bydliště nebo sídla každého člena statutárního orgánu spolu s uvedením způsobu, jakým tento orgán právníckou osobu zastupuje, a údajů o dni vzniku nebo zániku jejich funkce.

(2) Jiný právní předpis stanoví, jaké jsou veřejné rejstříky právníckých osob, které právnícké osoby se do nich zapisují a jak, nebo které další údaje se do nich o právníckých osobách zapisují, a jak se z nich vymazávají, popřípadě zda je součástí veřejného rejstříku sbírka listin. Veřejné rejstříky právníckých osob jsou přístupné každému; každý do nich může nahlížet a pořizovat si z nich výpisy, opisy nebo kopie.

(3) Změní-li se zapsaná skutečnost, oznámí zapsaná osoba nebo ten, komu to ukládá zákon, změnu bez zbytečného odkladu tomu, kdo veřejný rejstřík vede, a ten tuto změnu do veřejného rejstříku bez zbytečného odkladu zapíše.

§ 121

(1) Proti osobě, která právně jedná důvěřujíc údaj zapsanému do veřejného rejstříku, nemá ten, jehož se zápis týká, právo namítnout, že zápis neodpovídá skutečnosti.

(2) Byl-li údaj zapsaný ve veřejném rejstříku zveřejněn, nemůže se nikdo po uplynutí patnácti dnů od zveřejnění dovolat, že o zveřejněném údaji nemohl vědět. Neodpovídá-li zveřejněný údaj zapsanému údaji, nemůže se ten, jehož se údaj týká, vůči jiné osobě dovolat zveřejněného údaje; prokáže-li však, že jí byl zapsaný údaj znám, může proti ní namítnout, že zveřejněný údaj zapsanému neodpovídá.

Ustavení a vznik právnícké osoby

§ 122

Právníckou osobu lze ustavit zakladatelským právním jednáním, zákonem, rozhodnutím orgánu veřejné moci, popřípadě jiným způsobem, který stanoví jiný právní předpis.

§ 123

(1) Zakladatelské právní jednání určí alespoň název, sídlo právnícké osoby, předmět činnosti, jaký má právnícká osoba statutární orgán a jak se vytváří, nestanoví-li to zákon přímo. Určí též, kdo jsou první členové statutárního orgánu.

(2) Pro zakladatelské právní jednání se vyžaduje písemná forma.

§ 124

Neuvede-li se, na jaký čas se právnícká osoba ustavuje, platí, že je ustavena na dobu neurčitou.

§ 125

(1) Více zakladatelů zakládá právnickou osobu přijetím stanov nebo uzavřením jiné smlouvy.

(2) Zákon stanoví, ve kterých případech lze právnickou osobu založit i právním jednáním jedné osoby obsaženým v zakladatelské listině.

§ 126

(1) Právnická osoba vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.

(2) Je-li právnická osoba zřízena zákonem, vzniká dnem nabytí jeho účinnosti, nestanoví-li zákon den pozdější.

(3) Zákon stanoví, ve kterých dalších případech není zápis do veřejného rejstříku potřebný ke vzniku právnické osoby. Zákon stanoví, ve kterých případech je k založení nebo ke vzniku právnické osoby potřebné rozhodnutí orgánu veřejné moci.

§ 127

Za právnickou osobu lze jednat jejím jménem již před jejím vznikem. Kdo takto jedná, je z tohoto jednání oprávněn a zavázán sám; jedná-li více osob, jsou oprávněny a zavázány společně a nerozdílně. Právnická osoba může účinky těchto jednání pro sebe do tří měsíců od svého vzniku převzít. V takovém případě platí, že je z těchto jednání oprávněna a zavázána od počátku. Převezme-li je, dá dalším zúčastněným najevo, že tak učinila.

§ 128

Po vzniku právnické osoby se nelze domáhat určení, že nevznikla, a nelze z toho důvodu zrušit její zápis do veřejného rejstříku.

§ 129

(1) Soud prohlásí právnickou osobu po jejím vzniku za neplatnou i bez návrhu, pokud

- a) zakladatelské právní jednání chybí,
- b) zakladatelské právní jednání nemá náležitost nezbytnou pro právní existenci právnické osoby,
- c) právní jednání zakladatelů odporuje § 145 nebo
- d) právnickou osobu založilo méně osob, než je k tomu podle zákona třeba.

(2) Dnem, kdy je právnická osoba prohlášena za neplatnou, vstupuje do likvidace.

§ 130

Před rozhodnutím podle § 129 poskytne soud právnické osobě přiměřenou lhůtu k zjednání nápravy, jedná-li se o závadu, kterou lze odstranit.

§ 131

Prohlášení právnické osoby za neplatnou nemá vliv na práva a povinnosti, jichž nabyla.

Název

§ 132

(1) Jménem právnické osoby je její název.

(2) Název musí odlišit právnickou osobu od jiné osoby a obsahovat označení její právní formy. Název nesmí být klamavý.

§ 133

(1) Název může obsahovat jméno člověka, k němuž má právnická osoba zvláštní vztah. Je-li člověk živ, lze užít jeho jméno v názvu právnické osoby jen s jeho souhlasem; zemřel-li, aniž dal souhlas, vyžaduje se souhlas jeho manžela, a pokud není, souhlas zletilého potomka, a pokud není on, souhlas předka.

(2) Bylo-li v názvu právnické osoby užito příjmení a je-li pro to důvod spočívající v důležitém zájmu na ochraně rodiny, použije se § 78 odst. 3 obdobně.

(3) Kdo má právo udělit souhlas k užití jména člověka v názvu právnické osoby, má právo jej kdykoli odvolat, a to i když jej udělil na určitou dobu; bylo-li ujednáno něco jiného, nepřihlíží se k tomu, odůvodňuje-li odvolání souhlasu podstatná změna okolností nebo jiný rozumný důvod. Byl-li souhlas udělený na určitou dobu odvolán, aniž to odůvodňuje podstatná změna okolností nebo jiný rozumný důvod, nahradí odvolávající právnické osobě škodu z toho vzniklou.

§ 134

(1) Název právnické osoby může obsahovat některý příznačný prvek názvu jiné právnické osoby, je-li pro to důvod v jejich vzájemném vztahu. I v tom případě musí být veřejnost s to oba názvy dostatečně rozlišit.

(2) Příznačný prvek názvu jiné právnické osoby nelze v názvu použít bez jejího souhlasu. Ustanovení § 133 odst. 3 se použije obdobně.

§ 135

(1) Právnická osoba, která byla dotčena zpochybněním svého práva k názvu nebo která utrpěla újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva, nebo které taková újma hrozí, zejména neoprávněným užitím názvu, se může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.

(2) Stejná ochrana náleží právnické osobě proti tomu, kdo bez zákonného důvodu zasahuje do její pověsti nebo soukromí, ledaže se jedná o účely vědecké či umělecké nebo o tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství; ani takový zásah však nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy právnické osoby.

§ 136

Sídlo

(1) Při ustavení právnické osoby se určí její sídlo. Nenaruší-li to klid a pořádek v domě, může být sídlo i v bytě.

(2) Zapisuje-li se právnická osoba do veřejného rejstříku, postačí, pokud zakladatelské právní jednání uvede název obce, kde je sídlo právnické osoby; do veřejného rejstříku však právnická osoba navrhne zapsat plnou adresu sídla.

§ 137

(1) Každý se může dovolat skutečného sídla právnické osoby.

(2) Proti tomu, kdo se dovolá sídla zapsaného ve veřejném rejstříku, nemůže právnická osoba namítat, že má skutečné sídlo v jiném místě.

Přemístění sídla

§ 138

(1) Právnická osoba, která má sídlo v zahraničí, může přemístit sídlo na území České republiky. To neplatí, pokud to nepřipouští právní řád státu, ve kterém má právnická osoba sídlo, nebo pokud jde o právnickou osobu zakázanou podle § 145.

(2) Právnická osoba, která hodlá přemístit své sídlo na území České republiky, přiloží k návrhu na zápis do příslušného veřejného rejstříku rozhodnutí o tom, jakou právní formu české právnické osoby zvolila, a zakladatelské právní jednání vyžadované českým právním řádem pro tuto formu právnické osoby.

(3) Vnitřní právní poměry právnické osoby se po přemístění sídla do tuzemska řídí českým právním řádem. Českým právním řádem se řídí i ručení jejich členů nebo členů jejich orgánů za dluhy právnické osoby, pokud vznikly po dni účinnosti přemístění sídla do tuzemska.

§ 139

Právnická osoba, která má sídlo v České republice, může přemístit své sídlo do zahraničí, pokud to neodporuje veřejnému pořádku a pokud to připouští právní řád státu, do něhož má být sídlo právnické osoby přemístěno.

§ 140

(1) Právnická osoba, která hodlá přemístit sídlo do zahraničí, zveřejní tento záměr s uvedením adresy nového sídla a právní formy po přemístění sídla alespoň tři měsíce přede dnem předpokládaného přemístění sídla. Věřitelé mají právo požadovat dostatečné zajištění svých dosud nesplatných pohledávek do dvou měsíců od zveřejnění, dojde-li po přemístění sídla ke zhoršení dobytosti jejich pohledávek v České republice.

(2) Nedojde-li k dohodě o způsobu a rozsahu zajištění, rozhodne o dostatečném zajištění a o jeho rozsahu soud s ohledem na druh a výši pohledávky. Neposkytne-li právnická osoba zajištění podle rozhodnutí soudu, ručí za dluhy, které nebyly zajištěny, členové statutárního orgánu vyjma těch, kteří prokáží, že vyvinuli dostatečné úsilí, aby rozhodnutí bylo splněno.

§ 141

(1) Člen právnické osoby, který s přemístěním sídla do zahraničí nesouhlasí, má právo ukončit členství v právnické osobě s účinky ke dni přemístění sídla. Má-li člen právnické osoby při ukončení členství právo na vypořádání, poskytne mu právnická osoba plnění nejpozději ke dni účinnosti přemístění sídla. Za splnění tohoto závazku ručí členové statutárního orgánu.

(2) Za dluhy, které vznikly přede dnem účinnosti přemístění sídla, ručí členové právnické osoby a jejího statutárního orgánu stejně jako před přemístěním sídla do zahraničí.

§ 142

Přemístění sídla je účinné ode dne zápisu jeho adresy do příslušného veřejného rejstříku.

§ 143

Pro zřizování a přemísťování poboček právnických osob platí § 138 až 142 obdobně.

Účel právnických osob

§ 144

(1) Právnickou osobu lze ustavit ve veřejném nebo v soukromém zájmu. Tato její povaha se posuzuje podle hlavní činnosti právnické osoby.

(2) Zákon stanoví, ke kterým účelům lze ustavit právnickou osobu jen při splnění zvláštních podmínek.

§ 145

(1) Zakazuje se založit právnickou osobu, jejímž účelem je porušení práva nebo dosažení nějakého cíle nezákonným způsobem, zejména je-li jejím účelem

a) popření nebo omezení osobních, politických nebo jiných práv osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení,

b) rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti,

c) podpora násilí nebo

d) řízení orgánu veřejné moci nebo výkonu veřejné správy bez zákonného zmocnění.

(2) Zakazuje se založit právnickou osobu ozbrojenou nebo s ozbrojenými složkami, ledaže se jedná o právnickou osobu zřízenou zákonem, již zákon ozbrojení nebo vytvoření ozbrojené složky výslovně dovoluje nebo ukládá, nebo o právnickou osobu, která nakládá se zbraněmi v souvislosti se svým podnikáním podle jiného právního předpisu, anebo o právnickou osobu, jejíž členové drží nebo užívají zbraně pro sportovní nebo kulturní účely či k myslivosti nebo k plnění úkolů podle jiného právního předpisu.

Veřejná prospěšnost

§ 146

Veřejně prospěšná je právnická osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.

§ 147

Veřejně prospěšná právnická osoba má právo na zápis statusu veřejné prospěšnosti do veřejného rejstříku, pokud splní podmínky stanovené jiným právním předpisem.

§ 148

Je-li ve veřejném rejstříku zapsán status veřejné prospěšnosti, vymaže jej ten, kdo veřejný rejstřík vede, pokud se právnická osoba statusu veřejné prospěšnosti vzdá, nebo pokud o jeho odnětí rozhodne soud. Výmazem z veřejného rejstříku status veřejné prospěšnosti zaniká.

§ 149

Soud o odnětí statusu veřejné prospěšnosti rozhodne na návrh osoby, která na tom má právní zájem, nebo i bez návrhu v případě, že právnická osoba přestane splňovat podmínky pro jeho nabytí a nedostatek ani na výzvu soudu v přiměřené lhůtě neodstraní.

§ 150

Jen právnická osoba, jejíž status veřejné prospěšnosti je ve veřejném rejstříku zapsán, má právo uvést ve svém názvu, že je veřejně prospěšná.

Orgány právnické osoby

§ 151

(1) Zákon stanoví, popřípadě zakladatelské právní jednání určí, jakým způsobem a v jakém rozsahu členové orgánů právnické osoby za ni rozhodují a nahrazují její vůli.

(2) Dobrá víra členů orgánu právnické osoby se přičítá právnické osobě.

§ 152

(1) Právnická osoba si tvoří orgány o jednom členu (individuální) nebo o více členech (kolektivní).

(2) Fyzická osoba, která je členem orgánu právnické osoby a která je do funkce volena, jmenována či jinak povolána (dále jen „člen voleného orgánu“), musí být plně svéprávná. To platí i pro zástupce právnické osoby, která je sama členem voleného orgánu jiné právnické osoby.

(3) Týká-li se hlavní činnost právnické osoby nezletilých nebo osob s omezenou svéprávností a není-li hlavním účelem

právnícké osoby podnikání, může zakladatelské právní jednání určit, že členem voleného kolektivního orgánu právnické osoby může být i osoba nezletilá nebo osoba s omezenou svéprávností.

§ 153

(1) Osoba, jejíž úpadek byl osvědčen, se může stát členem voleného orgánu, oznámila-li to předem tomu, kdo ji do funkce povolává; to neplatí, pokud od skončení insolvenčního řízení uplynuly alespoň tři roky.

(2) Byl-li osvědčen úpadek osoby, která je členem voleného orgánu, oznámí to tato osoba bez zbytečného odkladu tomu, kdo ji do funkce povolal.

(3) Nedošlo-li k oznámení, může se domáhat každý, kdo na tom má právní zájem, aby člena voleného orgánu z funkce odvolal soud. To neplatí, rozhodl-li ten, kdo člena voleného orgánu povolal, poté, co se o osvědčení úpadku této osoby dozvěděl, že má ve funkci setrvat.

§ 154

Je-li členem voleného orgánu právnické osoby jiná právnická osoba, zmocní fyzickou osobu, aby ji v orgánu zastupovala, jinak právnickou osobu zastupuje člen jejího statutárního orgánu.

§ 155

(1) Byl-li členem voleného orgánu povolán ten, kdo k tomu není podle zákona způsobilý, hledí se na jeho povolání do funkce, jako by se nestalo. Ztratí-li člen voleného orgánu po svém povolání do funkce zákonnou způsobilost být členem voleného orgánu, jeho funkce zaniká; zánik funkce právnické osobě oznámí bez zbytečného odkladu.

(2) Hledí-li se na povolání osoby do funkce člena voleného orgánu, jako by se nestalo, nebo je-li povolání neplatné, nedotýká se to práva nabytého v dobré víře.

§ 156

(1) Je-li orgán kolektivní, rozhoduje o záležitostech právnické osoby ve sboru. Je schopen usnášet se za přítomnosti nebo jiné účasti většiny členů a rozhoduje většinou hlasů zúčastněných členů.

(2) Je-li působnost jednotlivých členů orgánu rozdělena podle určitých oborů, ustanovení odstavce 1 se nepoužije. Rozdělení působnosti nezbavuje další členy povinnosti dohlížet, jak jsou záležitosti právnické osoby spravovány.

§ 157

(1) Je-li rozhodnutí přijato, zaznamená se na žádost člena voleného orgánu, který návrhu odporoval, jeho odchylný názor.

(2) Byl-li návrh přijat za neúčasti některého z členů, je tento člen oprávněn dozvědět se obsah rozhodnutí.

§ 158

(1) Zakladatelské právní jednání může stanovit pro schopnost orgánu usnášet se vyšší počet zúčastněných, vyžádat pro přijetí rozhodnutí vyšší počet hlasů nebo stanovit postup, kterým lze způsob rozhodování orgánu měnit.

(2) Zakladatelské právní jednání může připustit rozhodování orgánu i mimo zasedání v písemné formě nebo s využitím technických prostředků.

(3) Zakladatelské právní jednání může určit, že v případě dosažení rovnosti hlasů při rozhodování voleného orgánu právnické osoby rozhoduje hlas předsedajícího.

§ 159

(1) Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.

(2) Člen voleného orgánu vykonává funkci osobně; to však nebrání tomu, aby člen zmocnil pro jednotlivý případ jiného člena téhož orgánu, aby za něho při jeho neúčasti hlasoval.

(3) Nenahradil-li člen voleného orgánu právnické osobě škodu, kterou jí způsobil porušením povinnosti při výkonu funkce, ačkoli byl povinen škodu nahradit, ručí věřiteli právnické osoby za její dluh v rozsahu, v jakém škodu nenahradil, pokud se věřitel plnění na právnické osobě nemůže domoci.

§ 160

Odstoupí-li člen voleného orgánu ze své funkce prohlášením došlým právnické osobě, zaniká funkce uplynutím dvou měsíců od dojití prohlášení.

Jednání za právnickou osobu

§ 161

Kdo právnickou osobu zastupuje, dá najevo, co ho k tomu opravňuje, neplyne-li to již z okolností. Kdo za právnickou osobu

podepisuje, připojí k jejímu názvu svůj podpis, popřípadě i údaj o své funkci nebo o svém pracovním zařazení.

§ 162

Zastupuje-li právnickou osobu člen jejího orgánu způsobem zapsaným do veřejného rejstříku, nelze namítat, že právnická osoba nepřijala potřebné usnesení, že usnesení bylo stíženo vadou, nebo že člen orgánu přijaté usnesení porušil.

§ 163

Statutárním orgánu náleží veškerá působnost, kterou zakladatelské právní jednání, zákon nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci nesvěří jinému orgánu právnické osoby.

§ 164

(1) Člen statutárního orgánu může zastupovat právnickou osobu ve všech záležitostech.

(2) Náleží-li působnost statutárního orgánu více osobám, tvoří kolektivní statutární orgán. Neurčí-li zakladatelské právní jednání, jak jeho členové právnickou osobu zastupují, činí tak každý člen samostatně. Vyžaduje-li zakladatelské právní jednání, aby členové statutárního orgánu jednali společně, může člen právnickou osobu zastoupit jako zmocněnec samostatně, jen byl-li zmocněn k určitému právnímu jednání.

§ 165

(1) Nemá-li statutární orgán dostatečný počet členů potřebný k rozhodování, jmenuje na návrh toho, kdo osvědčí právní zájem, chybějící členy soud na dobu než budou noví členové povoláni postupem určeným v zakladatelském právním jednání; jinak soud jmenuje právnické osobě opatrovníka, a to i bez návrhu, kdykoli se o tom při své činnosti dozví.

(2) Soud jmenuje právnické osobě opatrovníka, a to i bez návrhu, jsou-li zájmy člena statutárního orgánu v rozporu se zájmy právnické osoby a nemá-li právnická osoba jiného člena orgánu schopného ji zastupovat.

§ 166

(1) Právnickou osobu zastupují její zaměstnanci v rozsahu obvyklém vzhledem k jejich zařazení nebo funkci; přitom rozhoduje stav, jak se jeví veřejnosti. Co je stanoveno o zastoupení právnické osoby zaměstnancem, platí obdobně pro zastoupení právnické osoby jejím členem nebo členem jiného orgánu nezapsaného do veřejného rejstříku.

(2) Omezení zástupčího oprávnění vnitřním předpisem právnické osoby má účinky vůči třetí osobě, jen muselo-li jí být známo.

§ 167

Právnickou osobu zavazuje protiprávní čin, kterého se při plnění svých úkolů dopustil člen voleného orgánu, zaměstnanec nebo jiný její zástupce vůči třetí osobě.

Zrušení právnické osoby

§ 168

(1) Právnická osoba se zrušuje právním jednáním, uplynutím doby, rozhodnutím orgánu veřejné moci nebo dosažením účelu, pro který byla ustavena, a z dalších důvodů stanovených zákonem.

(2) O dobrovolném zrušení právnické osoby rozhoduje její příslušný orgán.

§ 169

(1) Po zrušení právnické osoby se vyžaduje její likvidace, ledaže celé její jmění nabývá právní nástupce, nebo stanoví-li zákon jinak.

(2) Neplyne-li z právního jednání o zrušení právnické osoby, zda je rušena s likvidací nebo bez likvidace, platí, že je zrušena s likvidací.

§ 170

Kdo rozhodl o zrušení právnické osoby s likvidací, může rozhodnutí změnit, dokud ještě nedošlo k naplnění účelu likvidace.

§ 171

S likvidací se právnická osoba zrušuje

a) uplynutím doby, na kterou byla založena,

b) dosažením účelu, pro který byla založena,

c) dnem určeným zákonem nebo právním jednáním o zrušení právnické osoby, jinak dnem jeho účinnosti, nebo

d) dnem právní moci rozhodnutí orgánu veřejné moci, nestanoví-li se v rozhodnutí den pozdější.

§ 172

(1) Soud na návrh toho, kdo na tom osvědčí právní zájem, nebo i bez návrhu, zruší právnickou osobu a nařídí její likvidaci, jestliže

- a) vyvíjí nezákonnou činnost v takové míře, že to závažným způsobem narušuje veřejný pořádek,
- b) již nadále nesplňuje předpoklady vyžadované pro vznik právnické osoby zákonem,
- c) nemá děle než dva roky statutární orgán schopný usnášet se, nebo
- d) tak stanoví zákon.

(2) Umožňuje-li zákon soudu zrušit právnickou osobu z důvodu, který lze odstranit, soud jí před vydáním rozhodnutí stanoví přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků.

§ 173

(1) Zrušuje-li se právnická osoba při přeměně, zrušuje se bez likvidace dnem účinnosti přeměny.

(2) Byl-li osvědčen úpadek právnické osoby, zrušuje se bez likvidace zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení, nebo zrušením konkursu proto, že majetek je zcela nepostačující; do likvidace však vstoupí, objeví-li se po skončení insolvenčního řízení nějaký majetek.

Přeměna právnické osoby

§ 174

(1) Přeměnou právnické osoby je fúze, rozdělení a změna právní formy.

(2) Právnická osoba může změnit právní formu, jen stanoví-li to zákon.

§ 175

(1) Kdo rozhodl o přeměně právnické osoby, může rozhodnutí změnit, dokud se přeměna nestane účinnou.

(2) Stane-li se přeměna právnické osoby účinnou, nelze rozhodnout, že nenastala, ani vyslovit neplatnost právního jednání, které k přeměně vedlo, a nelze zrušit zápis přeměny do veřejného rejstříku.

§ 176

(1) Při přeměně musí být stanoven rozhodný den, od něhož se jednání zanikající právnické osoby považuje z účetního hlediska za jednání uskutečněné na účet nástupnické právnické osoby.

(2) Ke dni předcházejícímu rozhodný den sestaví zanikající právnická osoba nebo právnická osoba rozdělovaná odštěpením konečnou účetní závěrku. K rozhodnému dni sestaví nástupnická právnická osoba nebo právnická osoba rozdělovaná odštěpením zahajovací rozvahu.

§ 177

(1) Účinnost přeměny právnické osoby zapisované do veřejného rejstříku nastává dnem zápisu do veřejného rejstříku. V takovém případě se rozhodný den stanoví tak, aby nepředcházel den podání návrhu na zápis přeměny do veřejného rejstříku o více než dvanáct měsíců.

(2) Jsou-li zúčastněné osoby zapsány do veřejného rejstříku v různých obvodech, podá se návrh na zápis přeměny v kterémkoli z nich a orgán veřejné moci zapíše do veřejného rejstříku všechny zapisované skutečnosti k témuž dni.

§ 178

(1) Fúze se děje sloučením nebo splynutím nejméně dvou zúčastněných právnických osob. Sloučení nebo splynutí se považuje za převod činnosti zaměstnavatele.

(2) Při sloučení nejméně jedna ze zúčastněných osob zaniká; práva a povinnosti zanikajících osob přecházejí na jedinou ze zúčastněných osob jako na nástupnickou právnickou osobu.

(3) Při splynutí zanikají všechny zúčastněné osoby a na jejich místě vzniká nová právnická osoba jako osoba nástupnická; na ni přecházejí práva a povinnosti všech zanikajících osob.

§ 179

(1) Právnická osoba se rozštěpením rozděluje se založením nových právnických osob, nebo se rozděluje za současného sloučení s jinými právnickými osobami (dále jen „rozdělení sloučením“). Právnická osoba se může založit i odštěpením, nebo spojením více způsobů rozdělení. Rozdělení sloučením, odštěpením, jakož i jiné způsoby rozdělení, se považují za převod činnosti zaměstnavatele.

(2) Pokud rozdělením rozdělovaná právnická osoba zaniká a její práva a povinnosti přecházejí na několik nástupnických právnických osob, pak

a) jsou-li na rozdělení nástupnické právnické osoby zúčastněny jako osoby již existující, jedná se o rozštěpení sloučením,

b) mají-li nástupnické právnické osoby rozdělením teprve vzniknout, jedná se o rozštěpení se založením nových právnických osob.

(3) Při rozdělení právnické osoby odštěpením se rozdělovaná právnická osoba neruší, ani nezaniká, ale vyčleněná část jejich práv a povinností přechází na existující nebo nově založenou nástupnickou osobu.

§ 180

V případech uvedených v § 179 odst. 2 nebo 3 rozhodne příslušný orgán právnické osoby, kteří zaměstnanci zanikající právnické osoby se stanou zaměstnanci jednotlivých nástupnických právnických osob.

§ 181

Fúzovat a rozdělovat se mohou právnické osoby o různé právní formě jen tehdy, stanoví-li tak zákon.

§ 182

Přechází-li přeměnou právnické osoby její jmění na nástupnickou právnickou osobu a vyžaduje-li se podle jiného právního předpisu souhlas orgánu veřejné moci k převodu práv a povinností, vyžaduje se tento souhlas i k přeměně právnické osoby.

§ 183

(1) Při změně právní formy se neruší ani nezaniká právnická osoba, jejíž právní forma se mění, pouze se mění její právní poměry, a jde-li o korporaci, také právní postavení jejích členů.

(2) Není-li den, k němuž byl vyhotoven návrh smlouvy nebo rozhodnutí o změně právní formy rozvahovým dnem podle jiného právního předpisu, sestaví právnická osoba k tomuto dni mezitímní účetní závěrku. Údaje, z nichž je sestavena účetní závěrka ke dni zpracování změny právní formy, nesmí předcházet den rozhodnutí právnické osoby o změně právní formy více než tři měsíce.

§ 184

(1) O přeměně právnické osoby zřízené zákonem lze rozhodnout, pokud to zákon výslovně stanoví.

(2) O přeměně právnické osoby zřízené rozhodnutím orgánu veřejné moci rozhoduje tento orgán.

Zánik právnické osoby

§ 185

Právnická osoba zapsaná do veřejného rejstříku zaniká dnem výmazu z veřejného rejstříku.

§ 186

Právnická osoba, která nepodléhá zápisu do veřejného rejstříku, zaniká skončením likvidace.

Likvidace

§ 187

(1) Účelem likvidace je vypořádat majetek zrušené právnické osoby (likvidační podstatu), vyrovnat dluhy věřitelům a naložit s čistým majetkovým zůstatkem, jenž vyplývá z likvidace (s likvidačním zůstatkem), podle zákona.

(2) Právnická osoba vstupuje do likvidace dnem, kdy je zrušena nebo prohlášena za neplatnou. Vstoupí-li právnická osoba zapsaná ve veřejném rejstříku do likvidace, navrhne likvidátor bez zbytečného odkladu zápis vstupu do likvidace do veřejného rejstříku. Po dobu likvidace užívá právnická osoba svůj název s dodatkem „v likvidaci“.

§ 188

Vstoupí-li právnická osoba do likvidace, nesmí za ni nikdo právně jednat mimo rozsah stanovený v § 196 od okamžiku, kdy se o jejím vstupu do likvidace dozvěděl nebo kdy se o něm dozvědět měl a mohl.

§ 189

(1) Při vstupu do likvidace povolá příslušný orgán právnické osobě likvidátora; likvidátorem může být jen osoba způsobilá být členem statutárního orgánu. Zanikne-li funkce likvidátora ještě před zánikem právnické osoby, povolá příslušný orgán právnické osobě bez zbytečného odkladu nového likvidátora.

(2) Je-li právnická osoba v likvidaci a nebyl-li likvidátor povolán, vykonávají jeho působnost všichni členové statutárního orgánu.

§ 190

Je-li k likvidaci právnické osoby povoláno několik likvidátorů, tvoří kolektivní orgán.

§ 191

(1) Právnické osobě, která vstoupila do likvidace, aniž byl povolán likvidátor podle § 189, jmenuje likvidátora soud, a to i

bez návrhu. Soud jmenuje likvidátora i v případě, že sám rozhodl o zrušení právnické osoby.

(2) Na návrh osoby, která na tom osvědčí právní zájem, soud odvolá likvidátora, který řádně neplní své povinnosti, a jmenuje nového likvidátora.

(3) Nebyl-li podán jiný návrh či nelze-li návrhu vyhovět, může soud při postupu podle odstavce 1 nebo 2 likvidátorem jmenovat i bez jeho souhlasu člena statutárního orgánu. Takový likvidátor nemůže ze své funkce odstoupit. Může však navrhnout soudu, aby ho funkce zprostil, prokáže-li, že na něm nelze spravedlivě požadovat, aby funkci vykonával.

(4) Nelze-li likvidátora jmenovat ani podle odstavce 3, jmenuje ho soud z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců.

§ 192

Jmenoval-li likvidátora soud, poskytnou třetí osoby likvidátorovi součinnost ve stejném rozsahu, v jakém jsou povinny poskytnout ji insolvenčnímu správci.

§ 193

Likvidátor nabývá působnosti statutárního orgánu okamžikem svého povolání. Za řádný výkon funkce likvidátor odpovídá stejně jako člen statutárního orgánu.

§ 194

Jen soud může odvolat z funkce likvidátora, kterého do funkce jmenoval.

§ 195

Odměnu a způsob její výplaty určuje likvidátorovi ten, kdo jej povolal.

§ 196

(1) Činnost likvidátora může sledovat jen účel, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace.

(2) Nabyla-li právnická osoba dědictví nebo odkaz s podmínkou, doložením času nebo s příkazem, tato omezení likvidátor dodrží. Jestliže však právnická osoba obdržela účelově vázané prostředky z veřejných rozpočtů, použije likvidátor tyto prostředky podle rozhodnutí orgánu, který je poskytl; obdobně likvidátor postupuje, jestliže právnická osoba obdržela prostředky účelově vázané k dosažení veřejně prospěšného účelu.

§ 197

Likvidátor uspokojí v průběhu likvidace přednostně pohledávky zaměstnanců; to neplatí, je-li právnická osoba v úpadku.

§ 198

(1) Likvidátor oznámí vstup právnické osoby do likvidace všem známým věřitelům.

(2) Likvidátor zveřejní bez zbytečného odkladu nejméně dvakrát za sebou alespoň s dvouletým odstupem oznámení podle odstavce 1 společně s výzvou pro věřitele, aby přihlásili své pohledávky ve lhůtě, která nesmí být kratší než tři měsíce od druhého zveřejnění.

§ 199

(1) Likvidátor sestaví ke dni vstupu právnické osoby do likvidace zahajovací rozvahu a soupis jmění právnické osoby.

(2) Likvidátor vydá proti úhradě nákladů soupis jmění každému věřiteli, který o to požádá.

§ 200

Zjistí-li likvidátor v průběhu likvidace, že právnická osoba je v úpadku, podá bez zbytečného odkladu insolvenční návrh, ledaže se jedná o případ uvedený v § 201.

§ 201

(1) Jedná-li se o případ podle § 173 odst. 2 a likvidační podstata nepostačuje k splnění všech dluhů, likvidátor z výtěžku uhradí v první skupině náklady likvidace, ve druhé skupině ze zůstatku uspokojí pohledávky zaměstnanců a poté hradí ve třetí skupině pohledávky ostatních věřitelů.

(2) Není-li možné plně vyrovnat pohledávky v téže skupině, uspokojí se poměrně.

§ 202

(1) Nezdá-li se v přiměřené době celou likvidační podstatu zpeněžit, vyrovná likvidátor z částečného výtěžku přednostně náklady a pohledávky z první a pak z druhé skupiny, je-li to možné; tím není dotčen § 201 odst. 2. Poté likvidátor nabídne věřitelům pohledávek třetí skupiny likvidační podstatu k převzetí na úhradu dluhů.

(2) Nezdá-li se v přiměřené době zpeněžit likvidační podstatu ani zčásti, anebo nejsou-li z částečného výtěžku pohledávky první a druhé skupiny zcela vyrovnány, likvidátor nabídne likvidační podstatu k převzetí všem věřitelům.

(3) O věřiteli, jemuž byla likvidační podstata nabídnuta podle odstavce 1 nebo 2 a do dvou měsíců se k nabídce nevyjádřil, platí, že nabídku přijal; tento účinek nenastane, nepoučil-li jej o tom likvidátor v nabídce.

§ 203

(1) Věřitelům, kteří převezmou likvidační podstatu, náleží každému podíl určený poměrem výše jejich pohledávek; ve zbytku jejich pohledávky zanikají.

(2) Odmítne-li některý z věřitelů účast na převzetí likvidační podstaty, považuje se jeho pohledávka za zaniklou. To neplatí, pokud se následně zjistí dosud neznámý majetek právnické osoby.

§ 204

(1) Odmítnou-li všichni věřitelé likvidační podstatu převzít, přechází likvidační podstata dnem zániku právnické osoby na stát; likvidátor to bez zbytečného odkladu oznámí orgánu příslušnému podle jiného zákona.

(2) Bez zřetele k § 201 až 203 náleží věřiteli, který je podle jiného zákona věřitelem zajištěným, uspokojení z jistoty, kterou byla jeho pohledávka zajištěna. Nebude-li zajištěný věřitel takto plně uspokojen ve své pohledávce, náleží mu ve zbytku plnění podle § 201 až 203.

§ 205

(1) Jakmile likvidátor dokončí vše, co předchází naložení s likvidačním zůstatkem nebo předání likvidační podstaty podle § 202 nebo oznámení podle § 204, vyhotoví konečnou zprávu o průběhu likvidace, v níž uvede alespoň, jak bylo s likvidační podstatou naloženo, a popřípadě též návrh na použití likvidačního zůstatku. K těmto dnem likvidátor sestaví účetní závěrku. Likvidátor k účetní závěrce připojuje podpisový záznam.

(2) Konečnou zprávu, návrh na použití likvidačního zůstatku a účetní závěrku předloží likvidátor ke schválení tomu, kdo jej povolal do funkce. Ten, kdo se stal likvidátorem podle § 189 odst. 1, předloží konečnou zprávu, návrh na použití likvidačního zůstatku a účetní závěrku tomu orgánu právnické osoby, který má působnost ho z funkce odvolat, popřípadě působnost ho kontrolovat. Není-li takový orgán, předloží likvidátor tyto doklady a návrhy ke schválení soudu.

(3) Výmazu právnické osoby z veřejného rejstříku nebrání, že nebyly schváleny dokumenty uvedené v odstavci 1.

§ 206

(1) Dokud nejsou uspokojena práva všech věřitelů, kteří své pohledávky přihlásili včas podle § 198, nelze vyplácet podíl na likvidačním zůstatku ani ve formě zálohy, ani jej jinak použít.

(2) Je-li pohledávka sporná nebo není-li ještě splatná, lze likvidační zůstatek použít jen, by-la-li věřiteli poskytnuta dostatečná jistota.

§ 207

Likvidace končí použitím likvidačního zůstatku, převzetím likvidační podstaty věřiteli, nebo jejím odmítnutím. Likvidátor podá do třiceti dnů od skončení likvidace návrh na výmaz právnické osoby z veřejného rejstříku.

§ 208

Zjistí-li se ještě před výmazem právnické osoby z veřejného rejstříku její dosud neznámý majetek nebo objeví-li se potřeba jiných nezbytných opatření, likvidace neskončí a likvidátor tento majetek vypořádá nebo provede další nezbytná opatření. Po ukončení těchto jednání postupuje podle § 205 až 207; ustanovení § 170 se nepoužije.

§ 209

(1) Zjistí-li se neznámý majetek právnické osoby po jejím výmazu z veřejného rejstříku nebo objeví-li se jiný zájem hodný právní ochrany, soud na návrh toho, kdo osvědčí právní zájem, zruší výmaz právnické osoby, rozhodne o její likvidaci a jmenuje likvidátora. Kdo vede veřejný rejstřík, do něho podle tohoto rozhodnutí zapíše obnovení právnické osoby, skutečnost, že je v likvidaci a údaje o likvidátorovi. Od obnovení se na právnickou osobu hledí, jako by nikdy nezanikla.

(2) Byla-li právnická osoba obnovena vzhledem k zjištění neznámého majetku, obnoví se neuspokojené pohledávky jejích věřitelů.

PŘÍLOHA II

JO 89/2012

LOI

du 3 février 2012

Code Civil

Le Parlement a adopté la présente Loi de la République tchèque.

PREMIÈRE PARTIE

GÉNÉRALITÉS

TITRE I

DE LA MODIFICATION ET DE L'APPLICATION DES LOIS EN GENERAL

Chapitre 1

Du droit privé

Art. 1 [Recodification]

(1) Le droit privé est l'ensemble des règles de l'ordre juridique qui régissent les rapports entre les personnes physiques ou morales. On oppose le droit privé au droit public.

(2) Si la loi ne l'interdit pas explicitement, les personnes peuvent négocier ces droits et obligations fondamentales par dérogation à la loi ; les accords qui vont à l'encontre des bonnes moeurs, de l'ordre public ou du droit relatif aux personnes physiques, y compris le droit à la protection des individus, sont interdits.

Art. 2 [Recodification]

(1) Chaque disposition de droit privé peut uniquement être interprétée conformément à la Charte des droits et libertés fondamentales et à l'ordre constitutionnel en général, aux principes qui sous-tendent cette loi, et aussi avec l'attention constante aux valeurs ainsi protégées. Si l'interprétation d'une disposition individuelle, qui n'est que l'interprétation littérale, s'oppose à cet impératif, cet impératif prévaut.

(2) Une disposition législative ne peut avoir un sens différent de celui qui vient du sens propre des mots dans leur contexte et d'une intention claire du législateur ; néanmoins, nul ne peut invoquer le texte de la loi contre son sens.

(3) L'interprétation et l'application de la loi ne peuvent être contraires aux bonnes moeurs, conduire à la cruauté ou à un manque de respect du sentiment humain ordinaire.

Art. 3 [Recodification]

(1) Le droit privé protège la dignité et la liberté de l'homme et son droit naturel de jouir de son propre bonheur et du bonheur de sa famille ou de ses proches sans que cela ne nuise illégitimement à autrui.

(2) Le droit privé repose essentiellement sur le principe que

a) chacun a le droit de protéger sa vie et sa santé, ainsi que sa liberté, son honneur, sa dignité et sa vie privée,

b) la famille, la parentèle et le mariage jouissent d'une protection juridique spéciale,

c) aucun ne doit, faute de son âge, sa raison ou de la dépendance de son état, subir un préjudice injustifié, mais ne doit également profiter indûment de sa propre incapacité pour nuire à autrui,

d) l'engagement donné est une obligation et les accords doivent être respectés,

e) le droit de propriété est protégé par la loi et seule la loi peut définir la manière dont les droits de propriété prennent naissance et fin, et

f) à personne ne peut être privé de ce qui lui revient de droit.

(3) Le droit privé découle également d'autres principes généralement reconnus d'équité et de justice.

Art. 4 [Recodification]

(1) Il va de soi, que chaque personne jouissant de sa capacité juridique dispose d'une intelligence normale et de la capacité de l'utiliser avec une sollicitude et une circonspection ordinaires, auxquelles chacun peut légitimement s'attendre dans une relation de droit.

(2) Si l'ordre juridique met en place une poursuite spécifique relevant de la responsabilité d'un individu, il a l'obligation

morale, de s'acquiescer de la façon dont la personne a été légitimement informée des circonstances lors de l'examen des faits qui lui semblaient claires dans sa situation. Ceci s'applique mutatis mutandis, si l'ordre juridique relie une poursuite spécifique avec l'existence de doutes.

Art. 5 [Recodification]

(1) Celui qui publiquement ou en relation avec une autre personne se déclare être un membre compétent d'une profession particulière ou titulaire d'un statut, exprime de ce fait qu'il en est en mesure d'exercer en accord avec les connaissances et obligations, qui relèvent de la profession ou du statut. S'il exerce sans cette conscience professionnelle, il en va alors de son préjudice.

(2) Il n'est pas possible de contester la validité d'un acte juridique contre la volonté de la partie offensée pour la seule raison que celui qui a exercé son activité n'a pas les autorisations nécessaires ou est interdit d'activité.

Art. 6 [Recodification]

(1) Chacun a le devoir d'agir loyalement dans une relation de droit.

(2) Nul ne peut profiter de son acte malhonnête ou illégal. Nul ne peut bénéficier ni de l'infraction, qu'il a provoquée ou dont il a le contrôle.

Art. 7 [Recodification]

Il va de soi, que celui qui a agi grâce à une méthode particulière, l'a fait honnêtement et de bonne foi.

Art. 8 [Recodification]

Un abus manifeste du droit ne bénéficie pas de la protection juridique.

Chapitre II

De l'usage des prescriptions du droit civil

Art. 9 [Recodification]

(1) Le Code civil régit le statut personnel des individus.

(2) Les droits privés et obligations de nature personnelle et relevant de la propriété sont régis par le Code civil dans la mesure où ils ne sont pas réglementés par d'autres législations. On peut alors en prendre compte si la loi leur fait appel.

Art. 10 [Recodification]

(1) S'il n'est pas possible de résoudre un cas juridique sur la base d'un décret formel, il doit être évalué conformément aux dispositions qui lui sont relatives et dont le contenu et le fonctionnement se rapprochent le plus du cas juridique jugé.

(2) Si un tel décret n'existe pas, le cas juridique doit être évalué selon les principes judiciaires sur lesquels la loi repose, afin d'arriver selon l'usage de la vie privée, en tenant compte de l'état de la science juridique et d'une pratique fixe de la prise de décision, à la bonne organisation des droits et obligations.

Art. 11 [Recodification]

Les dispositions générales relatives à la création, la modification et la résiliation des droits et obligations des engagements dans le quatrième titre de cette loi, s'appliquent mutatis mutandis à la création, la modification et la résiliation des autres droits et obligations de caractère privé.

Chapitre III

De la protection du droit privé

Art. 12 [Recodification]

Toute personne qui se sent limitée dans son droit, peut exiger une protection auprès d'un organe s'exerçant la puissance publique (ci-après « l'autorité publique »). Sauf si la loi en dispose autrement, cet organe de l'autorité publique est le tribunal.

Art. 13 [Recodification]

Celui qui revendique une protection juridique peut légitimement s'attendre à ce que son cas soit traité comme toute autre cas juridique traité au préalable et dont les aspects coïncident fondamentalement entre eux, si le cas juridique a été résolu autrement, celui qui revendique une protection juridique, a le droit d'apporter des preuves convaincantes du motif de cet écart.

Art. 14 [Recodification]

Des propres moyens

(1) Chacun a le pouvoir de contribuer seul à son droit de façon adéquate, si ses droits sont menacés, et si les autorités publiques sont manifestement arrivées trop tard.

(2) En cas d'empiètement injustifié sur le droit, celui qui est ainsi menacé, peut empêcher cela par la force et les dispositions qui sont les siennes, selon les circonstances, de manière proportionnée. Si les moyens propres sont uniquement destinés à conserver le droit qui serait autrement perdu, celui qui a recours à la force, doit se rendre immédiatement à l'organe compétent de l'autorité publique.

TITRE II

DES PERSONNES

Chapitre. 1

Dispositions générales

Art. 15 [Recodification]

(1) La personnalité juridique est l'aptitude à être titulaire de droits et devoirs dans le cadre de l'ordre juridique.

(2) La capacité juridique est l'aptitude d'une personne à exercer ses droits et à respecter ses obligations (exercer légalement).

Art. 16 [Recodification]

Personne ne peut renoncer à ni la personnalité juridique ni à la capacité juridique ne serait-ce qu'en partie ; ce faisant, il n'en est pas tenu compte.

Art. 17

(1) Seule une personne peut avoir des droits et les exercer. Une obligation ne peut être imposée qu'à une personne et il est seulement possible d'exiger à son égard d'exécuter l'obligation.

(2) Si une personne établit un droit ou impose une obligation à celui qui n'est pas une personne, le droit ou l'obligation est imputé à une personne à laquelle il appartient selon la nature du cas juridique.

Art. 18

On distingue les personnes physiques des personnes morales.

Art. 19 [Recodification]

(1) Toute personne a des droits naturels innés, compréhensibles simplement de par le fait qu'elle est douée de raison et ressent des sentiments et se considère donc comme un individu. La loi fixe uniquement une limite à l'application des droits naturels d'une personne et le moyen d'assurer leur protection.

(2) Les droits naturels liés à la personnalité humaine ne peuvent être aliénés et il n'est pas possible d'y renoncer, et si c'est le cas, cela n'est pas pris en compte. Il n'est pas tenu compte également de la limitation de ces droits dans une mesure contraire à la loi, la morale ou l'ordre public.

Art. 20 [Recodification]

(1) Une personne morale est une formation organisée concernant laquelle la loi établit qu'elle possède la personnalité juridique ou dont la personnalité juridique est reconnue par la loi. Une personne morale peut, sans prise en compte de la nature de ses activités, avoir des droits et des obligations, associés à sa nature juridique.

(2) Les personnes morales de droit public sont soumises aux lois en vertu desquelles elles ont été établies, les dispositions de la présente loi ne s'appliquent que si elles sont associées avec la nature juridique de ces personnes.

Art. 21 [Recodification]

Dans le domaine du droit privé, l'État est considéré une personne morale. Un autre décret de la loi statue sur les moyens de l'État d'ester en justice.

Art. 22 [Recodification]

(1) Une personne proche est un parent de lignée directe, un frère et un conjoint ou un partenaire en vertu d'une loi différente réglementant le partenariat enregistré (ci-après « partenaire »), d'autres personnes du cercle familial ou équivalent sont considérées comme des proches si le préjudice subi par l'un d'eux, est ressenti par l'un d'eux comme un préjudice fait à lui-même. Il est présumé que la belle-famille ou les personnes qui vivent depuis longtemps ensemble font partie des personnes proches.

(2) Si la loi stipule des conditions spécifiques pour la protection des personnes tierces ou des restrictions pour la transmission de patrimoine, sa charge, ou sa cession à l'usage de quelqu'un qui fait partie des personnes proches, ces conditions et restrictions s'appliquent aux actes juridiques similaires également entre la personne morale et le membre de son organe statutaire ou qui influence considérablement la personne morale en tant que membre ou en vertu d'un accord ou autres circonstances.

Chapitre II

Personnes physiques

Section 1

Dispositions générales

Art. 23

Tout être humain possède la personnalité juridique dès sa naissance jusqu'à sa mort.

Art. 24

Chaque individu répond de ses actes. Celui qui porte une faute et en fait un rapport différent dans lequel il n'en serait pas responsable, répond des actes effectués alors rapportés.

Art. 25

Sur l'enfant conçu, est considéré comme déjà né si cela convient à leurs intérêts. Il est présumé que l'enfant est né vivant. S'il ne naît pas vivant, on considère qu'il n'a jamais existé.

Art. 26

Preuve du décès

(1) La mort d'un individu est attestée par un acte authentique établi après examen du cadavre par un médecin légiste.

(2) Si l'examen du cadavre par la méthode établie n'est pas possible, un individu est déclaré mort, même sans proposition, par le tribunal, si l'individu a pris part à un événement tel que dans ces circonstances sa mort semble certaine. Le tribunal décide du jour de déclaration de la mort.

Art. 27

Si une conséquence juridique dépend du fait qu'une personne a survécu à une autre, et qu'on ne peut déterminer avec certitude lequel des deux est mort le premier, il est supposé que tous sont morts en même temps.

Art. 28

(1) Si on ne sait pas où la personne est décédée, il est présumé que cela s'est passé là où son corps a été retrouvé.

(2) En ce qui concerne l'endroit où la personne décédée est déclarée morte, on considère le lieu où elle était en vie dernièrement.

Art. 29 [Recodification]

Du changement de sexe

(1) Le changement de sexe d'un individu est consécutif à intervention chirurgicale qui parallèlement rend impossible les fonctions de reproduction existantes et transforme les organes génitaux. La date indiquée sur l'attestation remise par le prestataire de services médicaux est considérée comme étant la date du changement de sexe.

(2) Le changement de sexe n'a aucune incidence sur l'état personnel d'un individu, ni sur sa situation personnelle et sa situation financière ; cependant un mariage ou un partenariat enregistré deviennent caducs. Les dispositions appliquées aux obligations et droits des conjoints divorcés, vis-à-vis d'un enfant commun et relatifs à leurs droits et obligations patrimoniaux après le divorce, s'appliquent mutatis mutandis aux droits et obligations d'un homme et d'une femme vis-à-vis d'un enfant commun et relatifs à leurs droits et obligations patrimoniaux pour la période qui fait suite la caducité ; le tribunal statue, et ce même sans proposition, sur la façon dont chacun des parents par la suite aura la garde de l'enfant.

Art. 30 [Recodification]

De la majorité

(1) Un individu devient entièrement autonome à sa majorité. La majorité est fixée à dix-huit ans révolus.

(2) Le mineur est émancipé de plein droit par la reconnaissance de plein droit ou par le mariage. L'autonomie acquise par le mariage ne peut être perdue ni par la dissolution du mariage ni en cas de déclaration de nullité du mariage.

Des mineurs

Art. 31 [Recodification]

Il est présumé que tout mineur qui a pleinement acquis la capacité juridique, est apte à exercer les droits et obligations dont la nature est adaptée à la maturité intellectuelle attendue des mineurs de son âge.

Art. 32 [Recodification]

(1) Si le représentant légal confère au mineur qui n'a pas pleinement acquis la capacité juridique, conformément à l'usage de la vie privée, le droit de donner son consentement à un acte juridique particulier ou à un objectif précis à atteindre, le mineur est capable dans les limites du consentement d'exercer ses droits, si cela n'est pas spécialement interdit par la loi ; le consentement peut être restreint en conséquence puis récupéré.

(2) S'il y a plus d'un représentant légal, l'expression de la volonté de l'un d'entre eux contre un tiers suffit. Si néanmoins plusieurs représentants engagent ensemble une procédure contre une autre personne et qu'ils sont en désaccord, aucun d'eux ne sera entendu.

Art. 33 [Recodification]

(1) Si le représentant légal du mineur qui n'a pas acquis la pleine capacité juridique, donne son accord aux activités commerciales

indépendantes d'un établissement ou à toute autre activité rémunératrice, le mineur dispose de la capacité d'agir dans les affaires qui sont liées à cette activité. La validité du consentement nécessite l'accord du tribunal.

(2) Le consentement du tribunal remplace la condition d'âge requis si l'exécution de l'activité rémunératrice est déterminée par une autre législation.

(3) Le représentant légal peut uniquement retirer un accord donné uniquement avec le consentement du tribunal.

Art. 34

Le travail dépendant des jeunes mineurs de moins de quinze ans ou mineurs qui n'ont pas achevé leur instruction obligatoire, est interdit. Ces mineurs peuvent uniquement exercer des activités artistiques, culturelles, sportives ou publicitaires selon les conditions prévues par une autre législation.

Art. 35 [Recodification]

(1) Un mineur âgé d'au moins quinze ans et qui a terminé son instruction obligatoire, peut s'engager à exercer un travail dépendant.

(2) Le représentant légal d'un mineur qui n'a pas atteint l'âge de seize ans, peut résilier une relation professionnelle ou rompre un contrat de travail qui fonde entre le salarié et l'employeur un engagement réciproque, si cela est nécessaire aux intérêts du mineur en matière d'éducation, de développement ou de santé par un moyen défini par une autre législation.

Art. 36

Nonobstant le contenu d'autres dispositions, le mineur qui n'a pas acquis la pleine capacité juridique, n'est jamais capable d'agir seul dans les affaires pour lesquelles même son représentant légal aurait besoin du consentement du tribunal.

Art. 37 [Recodification]

De l'attribution de la pleine capacité juridique

(1) Si un mineur qui n'a pas la pleine capacité juridique fait une demande auprès du tribunal afin de l'obtenir, le tribunal accepte si le mineur a atteint l'âge de seize ans, et s'il est capable de survenir seul à ses besoins et de prendre en charge ses affaires, et si le représentant légal du mineur est en accord avec la proposition d'attribution. Dans les autres cas, le tribunal accepte la demande si les motifs sont sérieux et dans l'intérêt du mineur.

(2) Sous réserve de remplir les conditions spécifiées au paragraphe 1, le tribunal attribue au mineur la capacité juridique, également sur demande de son représentant légal si le mineur est en accord avec la demande.

Section 2

Des mesures de soutien en cas d'incapacité du mineur à exercer ses droits

Déclarations préliminaires

Art. 38 [Recodification]

En prévision d'une incapacité propre à exercer ses droits, un individu peut exprimer la volonté que ses affaires soient gérées d'une manière spécifique, ou par une personne définie, ou bien qu'une certaine personne devienne son curateur.

Art. 39 [Recodification]

(1) Si la déclaration n'est pas établie par acte authentique, celle-ci doit être établie par acte sous seing privé, datée et attestée par deux témoins ; le témoin déclare sur l'honneur l'exactitude des informations selon lesquelles il est possible de l'identifier.

(2) Les témoins peuvent uniquement être des personnes qui ne sont pas intéressées par la déclaration et son contenu, et ne sont pas aveugles, sourdes, muettes ou ignorantes de la langue dans laquelle la déclaration est établie. Les témoins doivent signer la déclaration et être en mesure de confirmer la capacité à exercer du déclarant et le contenu de sa déclaration.

(3) Si le contenu de la déclaration établi par un acte authentique stipule que la personne qui doit devenir curateur est celle qui a dressé l'acte authentique, il inscrit au registre non public régi par une autre loi, les informations concernant la personne qui a effectué la déclaration, sur celui qui est désigné comme futur curateur et celui qui a dressé l'acte authentique.

Art. 40 [Recodification]

(1) Si un aveugle fait une déclaration, ou une personne qui ne sait ou ne peut pas lire ou écrire, elle doit lui être lue à haute voix en présence d'un témoin qui ne l'a pas écrite. Une personne aveugle ou qui ne sait ou ne peut ni lire ni écrire, confirme

devant témoins que le document contient des informations relevant de sa volonté juridique.

(2) Si une personne ayant une déficience mentale et qui ne sait ni lire ni écrire, fait une déclaration, le contenu du document doit lui être interprété à l'aide d'un support compréhensible, qu'elle a choisi et en présence d'un témoin qui n'a pas écrit la déclaration, tous les témoins doivent maîtriser le moyen de communication, grâce auquel le contenu de l'acte est interprété. Celui qui fait la déclaration, confirme en présence des témoins via le moyen de communication choisi, que l'acte est porteur de sa volonté juridique.

Art. 41 [Recodification]

(1) Pour exprimer la révocation de la déclaration, l'expression de la volonté nécessite d'être effectuée dans la forme prescrite dans l'article 39, paragraphe 1.

(2) Si l'acte porteur de la déclaration du déclarant est détruit par celui qui l'a effectué, cela a valeur de révocation.

Art. 42 [Recodification]

Si la déclaration concerne une autre affaire que la désignation du curateur et si l'effet de la déclaration est lié à une condition, le tribunal statue alors sur la satisfaction de la condition.

Art. 43 [Recodification]

Si les circonstances changent à un tel point que la personne qui a fait la déclaration, n'en n'aurait, dans de telles circonstances, pas fait acte ou l'aurait effectuée avec un contenu différent, le tribunal modifie ou annule alors la déclaration, si la personne qui fait la déclaration, a été menacée d'un préjudice grave. Avant la remise de son verdict, le tribunal se doit de faire les efforts nécessaires afin de déterminer le point de vue de l'individu dont le tribunal est en train de statuer sur la déclaration et ce, même en utilisant un support de communication qu'il a personnellement choisi.

Art. 44 [Recodification]

Si la déclaration ou sa révocation sont nulles, le tribunal en tient compte, s'il n'y pas de raisons évidentes de douter de la volonté de celui qui les a effectuées.

De l'assistance dans les actes de la vie courante

Art. 45 [Recodification]

Si une personne a besoin d'une assistance dans les actes de la vie courante, parce que l'altération de ses facultés mentales est source de difficultés, bien que sa capacité juridique ne doive pas en être limitée, il peut consentir avec l'assistant à l'obtention de l'assistance, il peut y avoir plusieurs assistants.

Art. 46 [Recodification]

(1) L'assistant et l'assisté sont liés par un contrat stipulant que ce dernier lui donne son accord pour être présent lors de ses actes juridiques, pour lui remettre les informations et renseignements nécessaires et qu'il sera assisté de ses conseils.

(2) Le contrat entre en vigueur à la date à laquelle il est approuvé par le tribunal. Si le contrat n'est pas conclu par écrit, il est exigé des parties d'exprimer la volonté de conclure un contrat devant le tribunal. Le tribunal ne reconnaît pas le contrat, si les intérêts du l'assistant s'opposent à ceux de l'assisté.

Art. 47 [Recodification]

(1) L'assistant ne doit pas mettre en péril les intérêts de l'assisté en abusant de son influence inopportune, ni même s'enrichir sans raison au détriment de la personne représentée.

(2) L'assistant, lors de l'exercice de sa fonction, agit conformément aux décisions prises par la personne assistée. Si l'assisté exerce ses droits par écrit, l'assistant peut ajouter sa signature en indiquant sa fonction, et le cas échéant la nature de l'assistance fournie ; l'assistant se réserve cependant le droit de demander la nullité des actes juridiques de l'assisté.

Art. 48 [Recodification]

Sur proposition de l'assisté ou de l'assistant, le tribunal relève ce dernier de ses fonctions, c'est également le cas lorsque l'assistant manque gravement à ses obligations et ce, même sans avoir à la proposer.

De la représentation par un membre du foyer

Art. 49 [Recodification]

(1) Si le trouble mental empêche au majeur qui n'a pas d'autre représentant d'exercer ses droits et obligations, il peut se faire représenter par un descendant, un ascendant, un frère ou une soeur, un conjoint ou un partenaire, ou une personne ayant vécu avec le représenté dans un foyer commun avant l'apparition de la représentation pendant au moins trois ans.

(2) Le représentant porte à la connaissance du représenté, qu'il va le représenter et lui explique clairement la nature et les conséquences de cette mesure de représentation. Si la personne qui doit être représentée le refuse, la représentation ne prend pas naissance ; en cas de refus, la capacité à en exprimer le souhait est suffisante.

Art. 50 [Recodification]

L'ouverture de la représentation nécessite l'approbation du juge. Avant la remise de son verdict, le tribunal fait tout ce qui est en son pouvoir afin de déterminer le point de vue du représenté et ce, même en utilisant un support de communication qu'il a personnellement choisi.

Art. 51 [Recodification]

Le représentant s'engage à protéger les intérêts de la personne représentée et de faire valoir ses droits, et également à ce que son mode de vie ne soit pas en désaccord avec ses capacités et que, s'il n'est pas possible de rationnellement s'y opposer, donne suite également aux représentations et aux souhaits particuliers du représenté.

Art. 52 [Recodification]

(1) La représentation s'applique aux actes de la vie courantes en fonction du niveau de vie de la personne représentée. Le représentant n'est cependant pas légitimé donner son consentement ayant pour effet de porter gravement atteinte à l'intégrité mentale ou corporelle qui laissent des séquelles.

(2) Le représentant peut disposer des revenus du représenté dans la mesure nécessaire aux actes de la vie courantes en fonction du niveau de vie du représenté ; il peut cependant disposer de fonds monétaires sur le compte du représenté uniquement dans une limite qui ne dépasse pas le montant du minimum vital d'un individu en vertu d'une autre législation.

Art. 53 [Recodification]

Si le représenté a plusieurs représentants, un seul suffit pour agir. Si néanmoins plusieurs représentants engagent ensemble une procédure contre une autre personne et qu'ils sont en désaccord, aucun d'eux ne sera entendu.

Art. 54 [Recodification]

(1) La représentation prend fin quand le représentant y renonce ou que le représenté refuse de continuer à se faire représenter par le représentant ; la capacité à émettre le souhait du refus est alors suffisant. La représentation prend fin également quand le tribunal nomme au représenté un curateur.

(2) Si un contrat d'assistance dans les actes de la vie courante est conclu, les effets du contrat de la représentation disparaissent dans la mesure dans laquelle le représentant est apte à exercer ses droits.

De la limitation de la capacité juridique

Art. 55 [Recodification]

(1) On peut en venir à décider la limitation de la capacité juridique seulement dans l'intérêt de la personne concernée, après sa consultation et avec la pleine reconnaissance de ses droits et du caractère unique de sa personne. En même temps, l'étendue et le degré d'incapacité de la personne à s'occuper de ses propres affaires doivent être soigneusement pris en compte.

(2) On peut en venir à décider la limitation de la capacité juridique d'un individu seulement si elle était, le cas échéant, menacée d'un grave préjudice et si aux vues de ses intérêts, des mesures moins drastiques seraient insuffisantes.

Art. 56 [Recodification]

(1) Le tribunal est le seul à pouvoir limiter la capacité juridique d'un individu.

(2) Avant de statuer sur la capacité d'un individu, le tribunal met tout oeuvre afin que la personne concernée puisse être entendue, et ce, même en utilisant un support de communication qu'elle a choisi.

Art. 57 [Recodification]

(1) Le tribunal peut limiter la capacité juridique d'une personne, dans la mesure où l'individu est incapable d'exercer ses droits, en raison d'un déséquilibre mental qui est plus que temporaire et il définit le cadre dans lequel l'aptitude de la personne à exercer elle-même ses droits est limitée.

(2) Si une personne a des difficultés à communiquer, cela n'est pas en soi une raison pour limiter la capacité juridique.

Art. 58 [Recodification]

Le tribunal peut, au cours de la procédure de limitation de la capacité juridique, désigner une personne tierce chargée de l'exécution de certains actes juridiques individuels ou de la gestion d'actifs, si cela est nécessaire, afin de se protéger contre de graves préjudices.

Art. 59 [Recodification]

Le tribunal peut limiter la capacité juridique dans le cadre d'une affaire précise, pour le temps nécessaire à son exécution, soit pour une période déterminée différente, qui n'excède cependant pas trois ans ; une fois le délai écoulé les effets juridiques de la limitation disparaissent. Si toutefois une demande de prolongation de délai est demandée, les effets juridiques durables de la décision initiale se maintiennent jusqu'à ce qu'un nouveau verdict soit rendu, dans un délai n'excédant pas un an.

Art. 60 [Recodification]

Si les circonstances viennent à changer, le juge modifie ou annule ses décisions sans justifications et ce, même sans le proposer.

Art. 61 [Recodification]

Si le tribunal décide de limiter la capacité juridique d'une personne, celle-ci peut soumettre de nommer la personne qui lui sera désignée en tant que curateur, si elle ne soumet pas de requête, le tribunal prend connaissance de son point de vue. Si la personne est admissible à la curatelle, le tribunal nomme avec son consentement le curateur.

Art. 62 [Recodification]

Le juge nomme un curateur à la personne dans son verdict sur la limitation de la capacité juridique. Au cours de la sélection du curateur, le tribunal tient compte des souhaits de la personne sous curatelle, de ses besoins et des suggestions des proches de la personne mise sous curatelle, et veille à ce que le choix n'entraîne pas la méfiance de la personne mise sous curatelle vis-à-vis du curateur.

Art. 63 [Recodification]

Il n'est pas possible de nommer tuteur, une personne qui n'est pas apte à exercer ses droits et obligations ou dont les intérêts sont contraires aux intérêts de la personne sous curatelle, ni un exploitant d'un établissement où séjourne la personne sous curatelle où il lui offre des services, ou bien toute personne en relation avec un tel établissement.

Art. 64 [Recodification]

Le verdict sur la limitation de la capacité juridique ne dégage pas un individu du droit d'exercer ses droits et obligations seul les affaires courantes de la vie de tous les jours.

Art. 65 [Recodification]

(1) Si la personne sous curatelle a exercé ses droits seule, bien qu'elle ne pouvait pas le faire sans curateur, il est possible de déclarer la nullité de son acte juridique, seulement s'il lui porte préjudice. Si toutefois la simple modification de l'étendue des obligations de la personne sous curatelle suffit à rectifier cela, alors le tribunal le fait, sans pour autant que cela soit lié à la requête des parties.

(2) Si la personne sous curatelle a exercé ses droits seule, bien qu'elle ne pouvait pas le faire sans curateur, les actes de la personne sous curatelle sont considérés valides, seulement s'ils ont été approuvés par le curateur. Ceci s'applique également lorsqu'il a approuvé de tels actes juridiques qu'il a exercés seul après avoir acquis sa capacité juridique.

Section 3

Des absents

Art. 66 [Recodification]

(1) Le tribunal peut déclarer absent un individu jouissant de sa capacité juridique qui a quitté son domicile, sans laisser de message et que personne ne sait où il réside. Le tribunal doit indiquer dans sa décision le jour où les effets de déclaration d'absence sont entrés en vigueur.

(2) La déclaration d'absence peut être établie sur la requête de la personne qui en a un intérêt juridique, notamment un conjoint ou toute autre personne proche, un copropriétaire, un employeur ou une société dans laquelle cette personne possède une part.

Art. 67 [Recodification]

(1) Au cours de l'évaluation des actes qui nécessitent du reste un accord, un consentement, un don de voix ou autre réserve de la personne déclarée absente, ces nécessités ne sont pas prise en compte ; cela cependant n'est pas valable, s'il s'agit d'une question d'ordre personnel. Celui qui exerce dans des affaires relatives à l'absent, doit le faire en prenant ses intérêts en considération.

(2) Un acte juridique intervenu sans le consentement ou tout autre expression indispensable de la volonté de l'absent, après qu'il a quitté son domicile, mais cependant avant qu'il ait été déclaré absent, bien que la déclaration ait été faite sans délai indu, le verdict rendu par lequel il a été déclaré absent est considéré comme une procédure judiciaire effectuée avec ajournement de la condition.

Art. 68 [Recodification]

Si la personne déclarée absente réapparaît ou si elle désigne un administrateur de ses biens, la déclaration d'absence perd ses effets. La déclaration perd également ses effets le jour considéré de la mort de l'absent.

Art. 69 [Recodification]

Celui qui a été déclaré absent, ne peut pas demander la nullité ou l'inefficacité d'un acte juridique effectué en son absence, qui est intervenu après l'entrée en vigueur d'une telle déclaration, en raison de laquelle l'expression de sa volonté n'a pas été exigée au cours de cette procédure.

Art. 70 [Recodification]

Si celui qui a désigné un administrateur de ses biens, est dans le futur déclaré absent, cela ne porte atteinte aux droits et obligations de l'administrateur désigné. Ceci ne s'applique pas au cas où il n'y a pas d'administrateur connu, si l'administrateur refuse d'agir dans l'intérêt de l'absent, si ses actes négligent les intérêts de l'absent, ou qu'il n'a aucune capacité d'agir.

Section 4

De la présomption de décès

Art. 71

(1) Sur la demande d'une personne qui en a un intérêt juridique, le tribunal déclare une personne décédée dont la mort ne fait absolument aucun doute et fixe le jour présumé de sa mort.

(2) Un homme déclaré mort, est considéré comme mort. La déclaration de décès d'un conjoint met fin au mariage le jour présumé de sa mort, la même chose est appliquée à un partenariat enregistré.

Art. 72 [Recodification]

Si une personne a été déclarée absente et que les circonstances pourraient laisser penser qu'elle puisse être encore en vie, bien que sa mort ne soit pas à exclure, le tribunal peut la déclarer morte sur requête de la personne qui en présente juridiquement un intérêt, et fixe le jour où l'absent n'aurait pas survécu. On convient que ce jour est le jour de la mort de l'absent.

Art. 73 [Recodification]

Il est possible de déclarer morte une personne déclarée absente, après cinq ans à compter de la fin de l'année pendant laquelle elle a été déclarée absente. Cela ne peut cependant pas être fait, si au cours de cette période on découvre des renseignements à partir desquels il serait possible d'établir que l'absent soit toujours en vie. Dans ce cas, il convient de procéder conformément à l'art. 74 ou 75.

Art. 74 [Recodification]

(1) Un individu absent par le fait d'avoir quitté son domicile, sans avoir laissé de nouvelles de lui et que personne ne sait où il réside, mais qui cependant n'a pas été déclaré absent, peut être déclaré mort au plus tôt après sept ans révolus à compter de la fin de l'année au cours de laquelle la découverte des dernières informations pouvaient laisser penser qu'il était encore en vie.

(2) Un individu déclaré absent avant d'avoir atteint l'âge de dix-huit ans, ne peut pas être déclaré mort avant l'année révolue au cours de laquelle il se sera écoulé 25 ans depuis le jour de sa naissance.

Art. 75

Un individu déclaré absent en tant que participant à un événement au cours duquel un plus grand nombre de personnes a failli perdre la vie, peut être déclaré mort au plus tôt après trois ans révolus à compter de la fin de l'année au cours de laquelle la découverte des dernières informations pouvaient laisser penser qu'il était encore en vie au cours de cet événement.

Art. 76

(1) Si un individu a été déclaré mort, cela n'exclut pas le fait qu'il soit mort ultérieurement ou postérieurement, ou qu'il soit toujours en vie. Si l'on découvre qu'il est toujours en vie, la déclaration de décès est ignorée, cependant le mariage ou le partenariat enregistré n'est pas renouvelé.

(2) Si la preuve de la mort était fautive, le paragraphe 1 s'applique mutatis mutandis.

Section 5

Du nom et du domicile d'un individu

Du nom d'un individu et de sa protection

Art. 77

(1) Le nom d'un individu est son prénom et son nom personnels, le cas échéant ses autres noms et nom de jeune fille, qui lui appartiennent conformément à la loi. Tout individu a le droit d'utiliser son nom dans le cadre des relations juridiques, ainsi que le droit à la protection de son nom et au respect à son égard.

(2) Un individu qui dans une relation de droit utilise un autre nom que le sien, porte la responsabilité des erreurs et préjudices qui en découlent.

Art. 78 [Recodification]

(1) Un individu offensé par une mise en cause de son droit vis-à-vis de son nom ou victime d'un préjudice causé par une usurpation illégitime de ce droit, en particulier un usage illégitime de son nom, peut exiger de le soustraire à partir du moment il a été illégitimement usurpé et que les effets en découlant soient annulés.

(2) Si l'offensé n'est pas présent, ou s'il est absent, incapable ou n'est pas en mesure pour d'autres raisons de faire valoir seul son droit à la protection de son nom, son conjoint, descendant, ascendant ou partenaire peut le faire à sa place, à moins que

l'offensé, bien que ceux-ci jouissent de la capacité juridique, a clairement exprimé qu'il ne souhaitait pas cela.

(3) Un conjoint ou toute autre personne proche peut indépendamment réclamer la protection, si l'usurpation illégitime concerne le nom de famille et s'il y a à cela des raisons importantes de protection familiale, même si le droit vis-à-vis du leur nom n'a pas directement été usurpé.

Art. 79

Pseudonyme

(1) Un individu peut, pour une certaine branche de son activité ou pour des relations privées en général, adopter un pseudonyme. Les actes juridiques sous pseudonyme ne portent pas préjudice à leur validité, s'il est évident qui a agi et à la condition que l'autre partie ne puisse pas avoir des doutes concernant l'auteur de l'acte.

(2) Si un pseudonyme devient connu, il bénéficie de la même protection dont jouit le nom.

Art. 80 [Recodification]

Domicile

(1) Un individu a élu domicile à l'endroit où il vit avec l'intention d'y vivre en permanence sous réserve de changements de circonstances ; une telle intention peut résulter de sa déclaration ou d'un cas de circonstance. Si un individu déclare être domicilié à un autre endroit que son domicile réel, il peut invoquer l'un ou l'autre. Contre toute personne qui, de bonne foi invoque ce lieu, personne ne peut affirmer que son domicile réel se trouve à un autre endroit.

(2) Un individu sans domicile est considéré avoir élu domicile à l'endroit où il vit. S'il n'est pas possible de déterminer un tel lieu, ou s'il est seulement possible de le faire avec des difficultés disproportionnées, on considère que le domicile d'un individu, est celui où il possède un patrimoine, le cas échéant, le lieu où il avait élu domicile la dernière fois.

Section 6

De la personne

Section 1

Dispositions générales

Art. 81

(1) La personne d'un individu est protégée, y compris tous ses droits naturels. Chacun est tenu de respecter le libre choix d'un individu de vivre comme il en a envie.

(2) La vie et la dignité d'un individu jouissent particulièrement de protections, sa santé, et son droit à vivre dans un environnement décent, son respect, honneur, intimité et ses manifestations de nature personnelle.

Art. 82 [Recodification]

(1) Un individu dont la personne a été offensée, a le droit d'exiger qu'il soit soustrait de l'atteinte illégitime et que les effets en découlant soient annulés.

(2) Après la mort d'un individu, n'importe lequel de ses proches peut réclamer la protection de sa personne.

Art. 83 [Recodification]

(1) Si une atteinte illégitime à la personne d'un individu a un rapport avec ses activités au sein d'une personne morale, la personne morale peut également faire valoir le droit à la protection de la personne de cet individu, de son vivant cependant seulement avec son nom et son consentement. Si la personne n'est pas capable d'exprimer sa volonté pour absence ou empêchement au jugement, le consentement n'est pas requis.

(2) Après la mort de l'individu, une personne morale peut prétendre à être soustrait de l'atteinte illégitime et que ses effets soient annulés.

Sous-section 2

Forme et vie privée

Art. 84 [Recodification]

Capturer de quelque manière que ce soit la forme d'un individu de telle manière qu'il serait possible de déterminer son identité en fonction de la représentation, n'est possible qu'avec son autorisation.

Art. 85 [Recodification]

(1) Diffuser l'image d'un individu n'est possible qu'avec son consentement.

(2) Si quelqu'un consent à la fixation de son image dans des circonstances où il est clair qu'elle sera diffusée, on considère qu'il consent également à sa reproduction et diffusion par les moyens habituels auxquels il pouvait évidemment s'attendre

dans de telles circonstances.

Art. 86 [Recodification]

Nul ne doit usurper la vie privée d'autrui, sauf en cas de motif légitime. Il est surtout impossible de s'immiscer dans son espace privé, d'observer sa vie privée ou d'en faire des enregistrements sur un support audio ou vidéo, ou d'utiliser de tels enregistrements ou autre faits par une personne tierce concernant la vie privée d'un individu, de la vie privée d'une personne par un tiers, ou de les propager, sans son consentement. Par extension, les documents privés de nature personnelle sont également protégés.

Art. 87 [Recodification]

(1) Une personne qui a consenti à l'utilisation de documents de nature personnelle, portraits ou enregistrements audio ou vidéo concernant une personne ou l'expression de son image personnelle, peut retirer son autorisation, même si elle avait accordé son autorisation pour une période de temps spécifique.

(2) Si l'autorisation accordée pour une durée déterminée a été retirée, sans que cela soit justifié par un changement important de circonstances ou toute autre raison fondée, la personne qui a fait l'appel, indemnise alors les dommages résultant de cette situation à la personne qui a accordé l'autorisation.

Art. 88 [Recodification]

(1) L'autorisation n'est pas nécessaire, si un portrait ou un enregistrement audio ou vidéo est établi ou utilisé pour l'exercice ou la protection de droits différents ou en raison du droit des intérêts protégés de personnes différentes.

(2) L'autorisation n'est pas non plus nécessaire lorsqu'un portrait, un écrit de nature personnelle ou un enregistrement audio ou

vidéo est établi ou utilisé sur les bases de la loi à des fins officielles ou lorsque quelqu'un intervient publiquement dans une affaire d'intérêt public.

Art. 89

Un portrait ou un enregistrement audio ou vidéo peut être également établi ou utilisé sans l'autorisation de la personne de manière adéquate à des fins scientifiques ou artistiques et pour la presse écrite, les émissions radiophoniques et télévisuelles ou actualités similaires.

Art. 90

Un motif légitimant une usurpation de la vie privée ou une utilisation de son portrait, documents de nature personnelle ou enregistrement audio ou vidéo ne doit pas être exploité de manière inadéquate en contradiction avec les intérêts légitimes d'un individu.

Sous-section 3

Le droit à l'intégrité physique et mentale

Art. 91

Un individu est intouchable.

Art. 92

(1) Le corps humain est sous protection juridique même après la mort d'une personne. Manipuler des dépouilles humaines et les restes humains d'un défunt de manière indigne est interdit.

(2) Si des restes humains ne sont pas enterrés dans un cimetière public, la personne qui est en droit de se les faire remettre, est celle qui a été expressément désignée par l'individu avant sa mort ; autrement successivement son conjoint, enfant ou parent, et s'il n'y a aucun d'eux ou s'ils refusent de disposer de la dépouille, elle revient alors à son héritier.

Atteinte à l'intégrité

Art. 93 [Recodification]

(1) Sauf dans les cas prévus par la loi, nul ne peut porter atteinte à l'intégrité d'une autre personne sans qu'elle y donne son consentement, en connaissance de la nature de l'atteinte et de ses conséquences éventuelles. Si quelqu'un consent que lui soit gravement porté atteinte, cela est ignoré ; cela ne s'applique pas si l'atteinte, d'après toutes les circonstances, est nécessaire dans l'intérêt de la vie ou de la santé de la personne touchée.

(2) Le représentant légal peut donner son consentement à une atteinte de l'intégrité de la personne représentée, s'il est dans l'intérêt direct de la personne qui est incapable de donner elle-même son accord.

Art. 94 [Recodification]

(1) Celui qui veut opérer une intervention sur un autre être humain, lui en explique clairement la nature. L'explication est dûment donnée, s'il est possible de raisonnablement supposer que l'autre partie a compris la nature et le but de l'intervention,

y compris les séquelles attendues et les possibles dangers pour sa santé, et également ce qui mérite aussi réflexion et éventuellement une méthode différente.

(2) Si le représentant légal attribue l'accord à un autre, il en donne des explications à celui qui doit être l'objet de l'intervention, s'il est capable de discernement, et de comprendre les explications de la personne touchée de manière appropriée.

Art. 95 [Recodification]

Le mineur qui ne jouit pas pleinement de sa capacité juridique, peut dans les affaires courantes donner son consentement à une intervention sur son corps également seul, s'il a pour cela la maturité intellectuelle attendue des mineurs de son âge, et s'il s'agit d'une intervention qui ne laisse pas de séquelles permanentes ou graves.

Art. 96 [Recodification]

(1) Le représentant légal peut donner son consentement à l'atteinte de l'intégrité de la personne représentée, s'il est dans l'intérêt direct de la personne qui est incapable de donner d'elle-même son accord.

(2) Le consentement doit être fait par écrit également pour

a) une expérience médicale sur un individu, ou

b) une intervention que l'état de santé de l'individu ne tolère pas, cela ne s'applique pas dans le cas de la chirurgie esthétique qui ne laisse pas de séquelles permanentes ou graves.

Art. 97 [Recodification]

(1) L'autorisation donnée peut être retirée sous n'importe quelle forme même s'il doit donner son autorisation par écrit.

(2) Si la forme écrite n'est pas exigée, on considère que l'autorisation a été donnée. En cas d'incertitude, si le consentement a été révoqué autrement que par écrit, il est présumé qu'aucune révocation n'a été faite.

Art. 98 [Recodification]

(1) Si une personne ne peut pas donner son autorisation car elle est incapable d'exprimer sa volonté, ne fût-ce que temporairement, et qu'elle n'a pas de représentant légal, l'autorisation d'un conjoint actuel, des parents ou autres proches, est alors exigée. Si aucune de ces personnes n'est présente, l'autorisation d'un conjoint est alors exigée, sinon celle des parents ou d'autres proches si elles peuvent être facilement identifiées et contactées, et qu'il est clair qu'il n'y a pas de risque moratoire. S'il n'est pas possible d'obtenir l'autorisation par un des moyens susmentionnés, elle peut être donnée par une autre personne présente, qui a un intérêt particulier pour la personne concernée.

(2) Au moment de l'intervention et de donner son accord, les souhaits connus précédemment exprimés par la personne à l'intégrité de laquelle doit être portée atteinte, sont pris en considération.

Art. 99 [Recodification]

Si la vie d'un homme est soudainement et sensiblement en danger et qu'il n'est pas possible d'obtenir l'autorisation en situation d'urgence non plus sous une autre forme que celle qui a été établie, il est possible d'intervenir sans attendre si cela est nécessaire à la santé de la personne concernée.

Art. 100 [Recodification]

(1) Si l'on doit porter atteinte à l'intégrité d'un mineur âgé d'au moins quatorze ans, qui n'a pas acquis la pleine capacité juridique et qui s'oppose sérieusement à l'intervention, même si le représentant légal y consent, celle-ci ne peut avoir lieu sans l'accord du tribunal. Cela est vrai même dans le cas d'une intervention sur une personne majeure qui ne jouit pas pleinement de sa capacité juridique.

(2) Si le représentant légal exprime son désaccord à une atteinte de l'intégrité de la personne mentionnée au paragraphe 1, même si la personne le souhaite, l'intervention peut avoir lieu sur sa requête ou la requête d'une personne qui lui est proche, uniquement avec le consentement du tribunal.

Art. 101 [Recodification]

Si l'on doit porter atteinte à l'intégrité d'une personne incapable de discernement, d'une manière qui laisse de graves conséquences, permanente, et irréversible ou qui représente un grave danger pour sa vie ou sa santé, il est seulement possible de mener l'intervention avec le consentement du tribunal. Cela n'affecte pas les dispositions de l'art. 99

Art. 102 [Recodification]

Le tribunal consent à une intervention en vertu des art. 100 ou 101, s'il est possible de donner raison à la personne concernée selon une considération raisonnable, après sa consultation et avec la pleine reconnaissance du caractère unique de sa personne.

Art. 103 [Recodification]

Si l'on porte atteinte à l'intégrité d'un individu qui était dans un état où il ne pouvait pas juger de ce qui lui arrivait, et n'a pas

donné lui-même son accord à une intervention, il doit, dès que son état le lui permet, lui être expliqué d'une manière qu'il sera mesure de comprendre, quelle intervention a été menée sur lui et doit être informé des séquelles possibles ainsi que du risque encouru si l'intervention n'avait pas eu lieu.

Sous-section 4

Des droits de l'individu pris en charge dans un établissement médical sans son autorisation

Art. 104

Prendre en charge un individu sans son accord dans un établissement offrant des soins médicaux ou l'y retenir sans son autorisation n'est possible que pour un motif prévu par la loi et sous réserve que les soins requis par la personne n'ont pas pu être assurés de manière plus douce et moins restrictive. Soumettre la proposition de limitation de la capacité juridique ne constitue pas en soi une raison suffisante pour qu'une personne soit prise en charge et retenue dans un tel établissement sans son consentement.

Art. 105 [Recodification]

(1) Si une personne est prise en charge dans un établissement offrant des soins médicaux, ou s'elle y est retenue, cela est notifié à son représentant légal, tuteur ou curateur et son conjoint ou à toute autre personne proche immédiatement connue du prestataire de soins médicaux ; il ne doit en aucun cas le faire si cela lui a été interdit.

(2) Le prestataire informe dans les 24 heures le tribunal de la prise en charge d'un individu dans un établissement qui dispense des soins médicaux, cela s'applique également dans le cas où l'individu doit être retenu dans un tel établissement. Le tribunal se prononce sur les mesures prises dans les sept jours.

Art. 106

(1) Le fournisseur de services médicaux doit s'assurer que la personne prise en charge dans un établissement dispensant des soins médicaux ou retenue dans un tel dispositif a reçu sans délai indu, une explication adéquate de son statut juridique, du motif juridique de la mesure prise et des possibilités de protection juridique, y compris la possibilité d'une protection juridique, y compris le droit de choisir un mandataire ou un confident.

(2) L'explication est donnée de manière à ce que l'individu puisse comprendre et réaliser de manière suffisante la nature de la mesure prise et ses conséquences, si un tel individu a un représentant légal, tuteur ou curateur, une explication doit également lui être fournie sans délai indu.

Art. 107

(1) Si la personne a un mandataire ou un confident, le prestataire de soins médicaux informe le mandataire ou le confident sans délai indu de la mesure prise, dès qu'il a appris leur existence.

(2) Le confident peut faire valoir en son nom à l'avantage de l'individu tous les droits découlant dans le cadre de son acceptation dans un tel établissement ou de sa retenue dans un tel dispositif. Un assistant a les mêmes droits que le confident.

Art. 108

Celui qui a été admis dans un établissement des soins médicaux ou qui y est retenu, a le droit de s'entretenir avec son représentant, confident ou assistant, de ses affaires lors d'une conversation personnelle et hors la présence des tiers.

Art. 109

(1) Un individu admis dans un établissement des soins médicaux ou qui y a été retenu, dispose du droit qu'un médecin indépendant du prestataire de soins médicaux de cet établissement et de son personnel réexamine son état de santé, les dossiers médicaux, ou l'avis du médecin relatifs à l'incapacité de discernement et à exprimer ses souhaits individuellement. Le confident ou l'assistant jouissent d'un droit équivalent.

(2) Si le droit de réexaminer est exercé avant que le tribunal décide en vertu de l'art. 105, paragraphe 2, son application doit être permise de façon à ce que le tribunal puisse évaluer les résultats de réexamen dans la procédure de recevabilité de mesures effectuées.

Art. 110

Si le tribunal a statué sur la recevabilité de la mesure effectuée, il autorise par là-même le séjour forcé dans un établissement de soins médicaux, cependant cela n'enlève pas le droit de refuser une intervention spécifique ou un traitement médical.

Sous-section 5

De la conservation de parties du corps humain

Art. 111 [Recodification]

(1) Une personne qui a été privée d'une partie de son corps a le droit de savoir comment elle a été conservée. Manipuler des dépouilles humaines et les restes humains d'un défunt de manière indigne ou représentant un danger public est interdit.

(2) On peut utiliser une partie retirée du corps d'un individu après sa mort à des fins médicales, scientifiques, seulement s'il a

donné son accord. Pour utiliser des parties retirées du corps d'un individu dans un but de la nature inhabituelle, le consentement explicite de celui-ci est toujours exigé.

(3) À propos de ce qui à l'origine fait partie du corps humain, on s'accorde pour dire que ce sont les parties qui composent le corps humain.

Art. 112 [Recodification]

Un individu peut céder une partie de son corps à un autre uniquement selon les conditions prévues par une autre législation. Ceci ne s'applique pas dans le cas des cheveux, ou de parties similaires du corps humain, qui peuvent être retirés sans douleur, sans anesthésie, et qui se régénèrent de façon naturelle, celles-ci peuvent être cédés à un autre même contre rémunération, et doivent être considérées comme un bien meuble.

Sous-section 6

De la protection du corps humain après le décès d'un individu.

Art. 113 [Recodification]

(1) Toute personne a le droit de décider la manière avec laquelle son corps sera conservé après son décès.

(2) Effectuer une autopsie ou utiliser le corps humain après le décès d'une personne physique pour les besoins de la science médicale, de la recherche ou de l'enseignement, si le défunt n'y avait pas consenti, est possible uniquement si une autre loi le prévoit.

Art. 114 [Recodification]

(1) Un individu a le droit de décider de son enterrement. S'il ne laisse pas derrière lui une décision explicite concernant son enterrement, le conjoint du défunt en décide, et si ce n'est pas lui, alors les enfants du défunt, si ce sont pas eux, alors les parents et s'il n'en a pas, alors les frères et soeurs du défunt ; et s'il n'en a pas, alors l'une des personnes proches, et s'il n'en a aucune, c'est alors la municipalité dans laquelle la personne est décédée, qui décide.

(2) Le coût des funérailles et de la sépulture doivent être payés à partir de la succession. Si la succession est insuffisante pour couvrir les frais de l'enterrement voulu par le défunt, il doit être enterré au moins de manière décente selon la coutume locale.

(3) Une législation différente précise comment et au détriment de qui sera enterré l'individu dont la succession ne suffit pas à couvrir les frais funéraires et qu'il n'y a personne qui est prêt à payer les frais funéraires volontairement.

Art. 115 [Recodification]

Quand un individu meurt sans avoir exprimé son accord pour une autopsie ou une utilisation de son corps après sa mort par un moyen visé dans l'art. 113, on reconnaît qu'il n'est pas d'accord avec l'autopsie menée ou avec une telle utilisation de son corps.

Art. 116 [Recodification]

Celui qui est d'accord pour que, après sa mort, son corps soit autopsié ou utilisé de la manière fixée dans l'art. 113, écrit son opinion dans le registre tenu en vertu d'une autre législation, il est également possible d'exprimer cet accord dans un acte authentique, ou à l'égard d'un prestataire de services médicaux avec des effets contre ce prestataire.

Art. 117 [Recodification]

Il est possible de rétracter le consentement à l'autopsie ou utilisation de son corps après la mort pour les besoins de la science médicale, de la recherche ou de l'enseignement. Si un individu révoque l'accord dans l'établissement de soins médicaux, il peut effectuer sa déclaration par écrit.

Chapitre III

Des personnes morales

Section 1

Dispositions générales

Art. 118 [Recodification]

Une personne morale est dotée de la personnalité juridique depuis sa constitution jusqu'à sa disparition.

Art. 119 [Recodification]

Les personnes morales tiennent des registres fiables de la situation de leurs biens, même si elles ne sont pas obligées d'en tenir une comptabilité en vertu d'autres lois.

Registres publics des personnes morales

Art. 120 [Recodification]

(1) On enregistre une personne morale dans un Registre public au moins le jour de sa constitution, le jour de sa liquidation en indiquant le motif juridique et le jour de sa mort, ainsi que son nom, l'adresse du siège et l'activité exercée, le nom et l'adresse de résidence de chacun des membres de l'organisme statutaire, y compris la manière dont cet organe représente la personne morale, et les informations sur la constitution ou la cessation de leurs fonctions.

(2) Une autre législation stipule quels sont les registres publics des personnes morales, quelles sont les personnes morales qui y sont inscrites et comment, ou quelles sont les autres informations au sujet des personnes morales qui y sont enregistrées, et comment elles en sont effacées, le cas échéant si elles font parties des archives publiques. Les registres publics des personnes morales sont accessibles à tous ; ils peuvent être consultés par tous et tous peuvent en faire des relevés, transcriptions et copies.

(3) Si un fait enregistré est modifié, la personne inscrite ou la personne à qui la loi l'impose, en notifie le changement promptement à la personne qui a la charge du Registre public, qui inscrit ce changement dans le Registre public sans délai indu.

Art. 121 [Recodification]

(1) Contre une personne qui exerce son droit en faisant confiance aux données enregistrées dans le Registre public, la personne concernée par l'inscription, n'a pas le droit de faire valoir que l'inscription ne correspond pas à la réalité.

(2) Si une donnée enregistrée dans un Registre public est publiée, personne ne peut au bout de quinze jours à compter de la publication faire appel de son incapacité à prendre connaissance des données publiées. Si les données publiées ne correspondent pas aux données inscrites, celui qui est concerné par ces données ne peut pas faire appel des données publiées contre une autre personne ; si cependant elle prouve, que la donnée inscrite lui était connue, elle peut élever une objection contre la publication de la donnée qui ne correspond pas à celle inscrite.

La mise en place et la constitution d'une personne morale

Art. 122 [Recodification]

Il est possible de mettre en place une personne morale par les actes fondateurs juridiques, les lois, la décision d'un organe de l'autorité publique ou autre moyen fixé par une autre législation.

Art. 123

(1) L'acte juridique fondateur détermine au moins le nom, le siège social de la personne morale, son domaine activité, quel en est l'organe statutaire et comment il est formé, si cela n'est pas directement fixé par la loi. Il stipule également, quels sont les premiers membres de l'organe statutaire.

(2) L'acte juridique fondateur doit être fait par écrit.

Art. 124

Si l'n'est pas indiqué pour combien de temps la personne morale est constituée, on considère qu'elle est établie pour une durée indéterminée.

Art. 125

(1) Plusieurs fondateurs créent une personne morale par une acceptation des statuts ou la conclusion d'un contrat différent.

(2) La loi précise les cas dans lesquels il est également possible de constituer une personne morale par l'acte juridique réalisé par une seule personne et figurant sur l'acte fondateur.

Art. 126

(1) Une personne morale est constituée le jour de son inscription au Registre public.

(2) Si une personne morale est établie par une loi, elle est constituée le jour de son entrée en vigueur, si la loi ne fixe pas ce jour, alors le jour suivant de son entrée en vigueur.

(3) La loi fixe dans quels autres cas, l'inscription au Registre public n'est pas nécessaire à la constitution d'une personne morale. La loi fixe dans quels cas la mise en place ou la constitution d'une personne morale nécessite la décision d'un organe de l'autorité publique.

Art. 127 [Recodification]

Il est possible d'agir au nom d'une personne morale bien avant sa création. Celui qui agit ainsi, justifie de ses actes et engage sa responsabilité individuellement ; dans le cas où plusieurs personnes agissent, ils en justifient et sont engagés conjointement et solidairement. Une personne morale prend à sa charge les effets de ces actes dans les trois mois à compter de sa constitution. Dans ce cas, elle justifie de ses actes et engage sa responsabilité dès le début. Si elle les prend à charge, elle fait savoir aux autres parties intéressées qu'elle en a fait ainsi.

Art. 128

Après la constitution d'une personne morale, il n'est pas possible de revendiquer qu'elle ne l'a pas été constituée, et pour cette raison il n'est pas possible d'annuler son inscription au Registre public.

Art. 129 [Recodification]

(1) Le tribunal déclare une personne morale après sa constitution, nulle, même sans proposition, si

- a) l'acte juridique fondateur est manquant,
- b) l'acte juridique fondateur n'a pas les conditions nécessaires indispensables à l'existence juridique d'une personne morale,
- c) l'acte juridique des fondateurs est en contradiction avec l'art. 145 ou
- d) la personne morale a été établie par moins de personnes que le nombre nécessaire fixé selon la loi.

(2) Le jour où la personne morale est déclarée nulle, elle entre en liquidation.

Art. 130 [Recodification]

Avant de prendre une décision en vertu de l'art. 129, le tribunal accorde à la personne morale un délai raisonnable pour remédier à la situation, s'il s'agit d'une erreur qui peut être rectifiée.

Art. 131 [Recodification]

La déclaration de nullité d'une personne morale n'affecte pas les droits et obligations qu'elle a acquis.

Dénomination

Art. 132

(1) On désigne une personne morale par sa dénomination.

(2) On doit pouvoir faire la distinction entre la dénomination de la personne morale et celui d'une autre personne et il doit porter l'indication de sa forme juridique. La dénomination ne doit pas être trompeuse.

Art. 133 [Recodification]

(1) La dénomination peut inclure le nom d'une personne avec laquelle la personne morale a un rapport spécifique. Si l'individu est en vie, il est possible d'utiliser son nom dans la dénomination de la personne morale uniquement avec son consentement ; s'il est mort sans donner son consentement, le consentement de son époux est exigé, à défaut, le consentement d'un enfant majeur, sinon, le consentement d'un ascendant.

(2) Si un nom de famille a été utilisé dans la dénomination de la personne morale et s'il existe des raisons tirées d'un intérêt important de protection de la famille, l'art. 78 paragraphe 3 est applicable mutatis mutandis.

(3) Celui qui a le droit de donner son consentement pour l'utilisation du nom d'un individu comme une partie de la dénomination de la personne morale a le droit de le révoquer à tout moment, et ce même s'il l'a accordé pour une période déterminée ; s'il a en été convenu autrement, on n'en tient pas compte si un changement important de circonstances ou toute autre raison fondée justifie le retrait du consentement. Si le consentement donné pour une période déterminée a été retiré, sans être justifié par un changement important de circonstances ou toute autre raison fondée, la personne qui révoque le consentement, indemnise la personne morale des dommages résultant de cela.

Art. 134

(1) La dénomination de la personne morale peut contenir des éléments distinctifs du nom d'une autre personne morale si leur relation réciproque le justifie. Même dans ce cas, le public doit être capable de faire clairement la différence entre les deux noms.

(2) L'élément distinctif de la dénomination d'une autre personne morale ne peut pas être utilisé sans son consentement. Les dispositions de l'art. 133, paragraphe 3 s'appliquent mutatis mutandis.

Art. 135

(1) Une personne morale offensée par une mise en doute de son droit à la dénomination ou qui a subi un préjudice pour une utilisation non autorisée de ce droit, ou en est menacée, en particulier par une utilisation illégitime de la dénomination, peut exiger qu'elle soit soustraite à partir du moment de l'usurpation illégitime et que les effets en découlant soient annulés.

(2) La même protection appartient à une personne morale contre toute personne qui, sans motif légitime porte atteinte à sa réputation ou à sa vie privée, à moins qu'il s'agisse de fins scientifiques ou artistiques et pour la presse écrite, les émissions radiophoniques et télévisuelles ou actualités similaires ; même une telle atteinte ne doit pas être en conflit avec les intérêts légitimes de la personne morale.

Art. 136 [Recodification]

Siège social

(1) Lors de la création d'une entité juridique, son siège social est déterminé. S'il ne perturbe pas la paix et l'ordre d'un logement, le siège social peut y élire domicile.

(2) Si la personne morale est inscrite au Registre public, il suffit que l'acte juridique fondateur précise le nom de la commune

où se trouve le siège social de la personne morale ; la personne morale propose cependant de saisir l'adresse complète du siège social au Registre public.

Art. 137 [Recodification]

(1) Toute personne qui le désire peut connaître le siège social d'une personne morale.

(2) Une personne morale ne peut prétendre que son siège social soit situé autre part à celui qui désire connaître le siège social mentionné au Registre public.

Transfert du siège social

Art. 138 [Recodification]

(1) Une personne morale ayant son siège social à l'étranger, peut le transférer en République tchèque. Cela n'est pas valable si l'ordre juridique de l'État dans lequel la personne morale est établie, ne l'autorise pas, ou bien s'il s'agit d'une personne morale prohibée par l'art. 145.

(2) La personne morale qui a l'intention de transférer son siège social en République tchèque, joint à la demande d'inscription au Registre public la décision qu'elle a pris concernant la forme juridique tchèque de personne morale, et les actes juridiques fondateurs requis par l'ordre juridique tchèque pour cette forme de personne morale .

(3) Après le transfert du siège social sur le territoire national, les relations juridiques internes des personnes morales sont gouvernées par l'ordre juridique tchèque. La responsabilité de ses membres ou des membres de ces organes en cas de dettes de la personne morale est également régie par l'ordre juridique tchèque, s'ils ont été faits après la date d'entrée en vigueur du transfert du siège social sur le territoire national.

Art. 139 [Recodification]

Une personne morale qui a son siège social en République tchèque peut transférer son siège à l'étranger, tant que cela ne s'oppose pas à l'ordre public et si elle y est autorisée par l'ordre juridique de l'État où le siège social de la personne morale doit être transféré.

Art. 140 [Recodification]

(1) Une personne morale qui a l'intention de transférer son siège social à l'étranger, publie le plan et l'adresse du nouveau siège et la forme juridique après le transfert au moins trois mois avant la date prévue du transfert. Les créanciers ont le droit d'exiger une sécurité suffisante pour créances jusqu'ici non payées dans les deux mois suivant la publication, si après le transfert survenait une détérioration du recouvrement de leurs créances en République tchèque.

(2) Si aucun accord sur la nature et l'étendue de la garantie n'a pu être décidé, le tribunal décide d'une garantie appropriée et de son étendue en prenant en considération le type et le montant de la créance. Si la personne juridique ne fournit pas la garantie exigée par la décision du tribunal, les membres de l'organe statutaire sont responsables des dettes qui n'ont pas été garanties, sauf ceux qui sont en capacité de prouver qu'ils ont fait suffisamment d'efforts pour que la décision soit respectée.

Art. 141 [Recodification]

(1) Un membre de la personne morale qui s'oppose au transfert du siège social à l'étranger, a le droit de mettre fin à son adhésion à la personne morale à compter de la date du transfert. Si un membre de la personne morale, après résiliation de l'adhésion, a le droit à un

acquiescement, la personne morale le lui donne au plus tard le jour de la prise d'effet de la délocalisation. Les membres de l'organe statutaire garantissent l'accomplissement de cette obligation.

(2) Pour les dettes contractées avant la date d'effet du transfert, garantit les personnes morales et les membres de son autorité légale, le même qu'avant le transfert à l'étranger.

Art. 142 [Recodification]

Le transfert du siège social est effectif à partir de la date d'enregistrement de son adresse au Registre public correspondant.

Art. 143 [Recodification]

Les art.138 à 142 s'appliquent mutatis mutandis pour la mise en place et la réinstallation des filiales des personnes morales.

Du but de la personne morale

Art. 144 [Recodification]

(1) Une personne morale peut être constituée dans l'intérêt public ou privé. Sa nature est déterminée en fonction de l'activité principale de personne morale.

(2) La loi détermine à quelles fins il est possible de constituer une personne morale seulement après avoir rempli des conditions spécifiques.

Art. 145 [Recodification]

(1) Il est interdit d'établir une personne morale, dont le but est une violation d'un droit ou de réaliser son but d'une manière illégale, surtout s'il vise

a) à refuser ou restreindre les droits qu'ils soient personnels, politiques ou autres, des individus, de leur nationalité, sexe, race, origine, opinion politique ou autre opinion, confession religieuse ou statut social,

b) à inciter à la haine et l'intolérance,

c) à promouvoir la violence ou

d) à prendre les commandes des organes de l'autorité publique ou des opérations de l'administration publique sans autorisation légale.

(2) Il est interdit d'établir une personne morale armée ou munie de forces armées, sauf s'il s'agit d'une personne morale établie par la loi, à qui la loi permet explicitement déjà l'armement ou la création de forces militaires armées ou l'exige, ou d'une personne morale qui utilise les armes dans le cadre de ses activités commerciales selon une autre législation ou d'une personne morale dont les membres détiennent ou utilisent des armes à feu à des fins sportives ou culturelles que cela soit pour la chasse ou l'exercice de fonctions en vertu d'une autre législation.

De l'utilité publique

Art. 146 [Recodification]

Une personne morale investie d'une mission d'intérêt général conformément à l'acte juridique fondateur, est reconnue d'utilité, tant que seules des personnes intègres ont un effet significatif sur ses décisions, que ses biens ont été acquis honnêtement et si économiquement parlant elles utilisent ces biens dans un but servant l'utilité publique.

Art. 147 [Recodification]

Une personne morale d'utilité publique a le droit d'enregistrer le statut d'utilité publique dans le Registre public si elle remplit les conditions prévues par une autre législation.

Art. 148 [Recodification]

Si le statut d'utilité publique est enregistré dans le Registre public, il en est retiré par celui qui dirige le Registre public à moins que la personne morale d'utilité publique délaisse le statut, ou si le tribunal le lui retire. En étant effacé du Registre public, le statut d'utilité publique est perdu.

Art. 149 [Recodification]

Le tribunal décide de retirer le statut d'utilité publique sur demande d'une personne qui en a un intérêt juridique, ou sans la proposition de quiconque dans le cas où la personne morale ne remplit plus les conditions nécessaires à son acquisition et qu'il n'est pas non plus possible de remédier à ce manque dans un délai convenable même sur requête du tribunal.

Art. 150 [Recodification]

Seule une personne morale dont le statut d'utilité publique est inscrit au Registre public, a le droit de préciser dans son nom, qu'elle est d'utilité publique.

Des organes de la personne morale

Art. 151 [Recodification]

(1) La loi prévoit, ou l'acte juridique fondateur définit, par quel moyen et dans quelle mesure les membres d'une personne morale

décident en son nom et se substituent à sa volonté.

(2) La bonne foi des membres d'une personne juridique est attribuée à la personne morale.

Art. 152 [Recodification]

(1) Une personne morale se compose des organes d'un membre (individuel) ou de plusieurs membres (collectif).

(2) Une personne physique qui est membre d'une personne morale, qui est élue à une fonction, nommée ou autrement appelée (ci-après dénommée « membre du corps élu ») doit jouir pleinement de la capacité juridique. Cela vaut également pour le représentant de la personne morale qui est elle-même membre du corps élu d'une autre personne morale.

(3) Si l'activité principale de la personne morale concerne des mineurs ou des personnes ayant une capacité juridique limitée et que son but principal n'est pas celui d'une entreprise, les actes juridiques fondateurs peuvent déterminer qu'un membre élu du corps collectif d'une personne morale peut aussi être un mineur ou une personne ayant une capacité juridique limitée.

Art. 153 [Recodification]

(1) Une personne dont la faillite a été certifiée, peut devenir membre du corps élu, quand elle a annoncé cela à l'avance à la personne qui l'appelle à une fonction ; cela n'est pas valable si à partir de la fin de la procédure d'insolvabilité, au moins trois ans se sont écoulés.

(2) Si une personne qui est membre du corps élu, est certifiée en faillite, elle en avise sans délai la personne qui l'a appelée à une fonction.

(3) Si personne n'en a été avisée, toute personne qui en a un intérêt juridique est en droit de demander que le tribunal révoque le membre du corps élu de sa fonction. Cela ne s'applique si celui qui a appelé le membre du corps, après avoir appris la certification de la faillite de cette personne, a décidé qu'il doit demeurer en fonction.

Art. 154 [Recodification]

Si le membre du corps élu de la personne morale est une autre personne morale, elle autorise une personne physique pour la représenter dans un organe, autrement le membre de son organe statutaire remplace la personne morale.

Art. 155 [Recodification]

(1) Si un membre du corps élu a été appelé par quelqu'un qui n'est pas apte à le faire selon la loi, on considère que son appel à la fonction n'a jamais eu lieu. Si un membre du corps élu après son appel à la fonction perd son aptitude légale à être membre du corps élu, sa fonction prend fin ; il annonce que sa fonction prend fin à la personne morale sans délai indu.

(2) Si on considère que l'appel de la personne à la fonction de membre du corps élu n'a jamais eu lieu, ou que l'appel est nul, cela ne touche pas aux droits acquis de bonne foi.

Art. 156 [Recodification]

(1) Si un organe est collectif, les affaires concernant la personne morale sont décidées en groupe. Il est capable de prendre des décisions en présence ou autre participation de la majorité des membres et il statue à la majorité des voix des membres participants.

(2) Dans le cas où la compétence des membres différents de l'organe sont réparties par domaines précis, les dispositions du paragraphe 1 ne s'appliquent pas. La répartition de la compétence ne prive pas les autres membres de la mission de contrôle de l'administration des affaires de la personne morale.

Art. 157 [Recodification]

(1) Si une décision est prise, on prend note du point de vue divergent à la demande d'un membre du corps élu, qui s'est opposé à la proposition.

(2) Si la proposition est adoptée en l'absence d'un membre, ce membre a le droit de connaître le contenu de la décision.

Art. 158 [Recodification]

(1) L'acte juridique fondateur peut prévoir la possibilité de prendre des décisions avec un nombre plus élevé de participants, demander un plus grand nombre de voix pour l'acceptation d'une décision avec lequel il est possible de changer les moyens de décisions de l'organe.

(2) L'acte juridique fondateur peut permettre à l'organe de prendre des décisions même en dehors de réunion, par écrit ou par d'autres moyens techniques.

(3) L'acte juridique fondateur peut prévoir qu'en cas d'égalité des voix, la décision du corps élu d'une personne morale est déterminée par la voix du président.

Art. 159 [Recodification]

(1) La personne qui reçoit la fonction de membre du corps élu, s'engage à n'exercer celle-ci qu'avec la loyauté impérative et la connaissance et les soins nécessaires. Il est présumé que celui-ci n'est pas capable de faire de la prudence et de la diligence d'un bon gérant, agit alors avec négligence, même s'il aurait dû s'en rendre compte lors de l'acceptation de sa fonction, ou lors de son exercice, et qu'il n'en tire pour lui les conséquences.

(2) Le membre d'un corps élu exerce sa fonction personnellement, mais cela ne l'empêche pas dans un cas unique de donner les

pleins pouvoirs à un autre membre du même corps, pour qu'il vote à sa place en son absence.

(3) Si un membre du corps élu d'une personne morale n'a pas indemnisé les dommages qu'il a entraîné suite à la violation d'une obligation lors de l'exercice de sa fonction, bien qu'il ait été tenu de le faire, il garantit au créancier de la personne morale sa dette à hauteur des dommages qu'il n'a pas indemnisés, si le créancier ne peut obtenir le paiement pour la personne morale.

Art. 160 [Recodification]

Si un membre du corps élu démissionne de ses fonctions, il en fait parvenir la déclaration à la personne morale, sa fonction prend alors fin dans délai de deux mois à partir de la réception de celle-ci.

Des actes pour le compte d'une personne morale

Art. 161 [Recodification]

Celui qui représente une personne morale manifeste ce qui lui donne le droit de le faire, sauf que cela résulte des circonstances. Celui qui signe au nom d'une personne morale joint sa signature à sa dénomination, le cas échéant indique sa fonction ou son affectation.

Art. 162 [Recodification]

Si un membre de son organe représente la personne morale par un moyen inscrit au Registre public, il n'est pas possible d'objecter que la personne morale n'a pas adopté les résolutions nécessaires, que la résolution n'était pas valide, ou qu'un membre de l'organe a annulé les résolutions adoptées.

Art. 163 [Recodification]

L'organe statutaire possède toute la compétence que l'acte juridique fondateur, la loi ou les décisions de l'autorité publique n'a pas confiée à un autre organe de la personne morale.

Art. 164 [Recodification]

(1) Un membre de l'organe statutaire peut représenter une personne morale dans tous les affaires.

(2) Si la compétence de l'organe statutaire appartient à plusieurs personnes, ils forment un organe statutaire collectif. Si l'acte juridique fondateur ne stipule pas comment ses membres représentent la personne morale, chaque membre agit alors individuellement. Si l'acte juridique fondateur requiert que les membres de l'organe statutaire (du conseil d'administration) agissent ensemble, un membre peut représenter la personne morale comme mandataire indépendant, seulement s'il en a été chargé pour un acte juridique spécifique.

(3) Si une personne morale a des employés avec l'organe statutaire collectif, elle nomme un des membres de l'organe statutaire par un acte juridique à l'encontre des employés, sinon cette responsabilité est exercée par le président de l'organisme statutaire.

Art. 165 [Recodification]

(1) Si l'organe statutaire n'a pas le nombre de membres nécessaires pour décider, le tribunal, sur demande de celui qui prouve un intérêt juridique, nomme les membres manquants pour une période jusqu'à ce que de nouveaux membres soient désignés par la procédure définie dans l'acte juridique fondateur ; le cas échéant, le tribunal désigne un curateur à la personne morale, et ce même sans proposition à tout moment où l'on apprend cela lors de ses activités.

(2) Le tribunal désigne un curateur à la personne légale, et ce même sans proposition, si les intérêts d'un membre de l'organe statutaire sont contraires à ceux de la personne morale et si la personne morale n'a pas un autre membre de son organe capable de la représenter.

Art. 166 [Recodification]

(1) Une personne morale est représentée par ses employés, dans le cadre général correspondant à leur fonctions ou postes occupés ; la situation décide parallèlement de comment elles se montrent en public. Ce qui a été défini pour la représentation d'une personne morale par un employé s'applique mutatis mutandis à la représentation d'une personne morale par un de ses membres ou d'un membre d'un autre organe qui n'est pas inscrit au Registre public.

(2) Une limite autorisée du représentant de la personne morale par ordonnance interne a un effet contre un tiers seulement si elle en a été informée.

Art. 167 [Recodification]

Un acte illégal commis par un membre du corps élu lors de l'exercice de ses fonctions, un de ses employés ou un autre de ses représentants, engage une personne morale vis-à-vis d'un tiers.

De la dissolution de la personne morale

Art. 168

(1) Une personne morale doit être dissoute par un acte juridique, par l'échéance d'une période, par la décision d'un organe de l'autorité publique, l'accomplissement du but pour lequel elle a été créée, et pour d'autres raisons prévues par la loi.

(2) L'organe compétent décide de la dissolution volontaire de la personne morale.

Art. 169 [Recodification]

(1) Après la dissolution d'une personne morale, sa liquidation est exigée, à moins que tous ses biens reviennent à son successeur

légal, ou si la loi le prévoit autrement.

(2) Si la dissolution de la personne morale ne provient pas de l'acte juridique, à savoir si elle est dissoute avec ou sans liquidation, on considère qu'elle est dissoute avec liquidation.

Art. 170 [Recodification]

Celui qui a décidé de dissoudre une personne morale avec liquidation peut réformer la décision tant que l'objectif de la liquidation n'a pas encore été atteint.

Art. 171 [Recodification]

Avec la liquidation de la personne morale sont également dissous

- a) la période pour laquelle elle avait été créée,
- b) les objectifs pour lesquels elle avait été créée,
- c) la date prévue par la loi ou un acte juridique de la dissolution de la personne morale, ou à la date de ses effets, ou
- d) la date de la décision en force de la chose jugée d'une autorité publique, et si elle n'a pas été fixée, un jour après le jour de la décision.

Art. 172 [Recodification]

(1) Le tribunal sur la requête de celui qui manifeste un intérêt légitime, ou de sa propre initiative, dissout la personne morale et ordonne sa liquidation, si

- a) elle développe une activité illégale à un point tel qu'elle perturbe gravement l'ordre public,
- b) elle ne remplit plus les conditions requises par la loi pour la constitution d'une personne morale,
- c) elle n'a pas depuis plus de deux ans un organe statutaire en mesure de délibérer ou
- d) la loi le fixe ainsi.

(2) Si la loi permet au tribunal de dissoudre une personne morale pour les raisons pour lesquelles il est possible de la supprimer, le tribunal, avant la remise de sa décision, lui fixe un délai raisonnable pour remédier aux insuffisances.

Art. 173 [Recodification]

(1) Si une personne morale est dissoute lors d'une restructuration, elle est dissoute sans liquidation à la date d'effet de la restructuration.

(2) S'il est fait preuve de la faillite de la personne morale, elle est dissoute sans liquidation par l'annulation de la faillite après la réalisation planifiée de la résolution ou l'annulation de la faillite parce que les biens sont totalement insuffisants ; elle entre cependant en liquidation, si l'on trouve à la fin de la procédure d'insolvabilité quelques biens quels qu'ils soient.

De la restructuration de la personne morale

Art. 174 [Recodification]

(1) La restructuration d'une personne morale est une fusion, scission ou une transformation de la forme juridique.

(2) Une personne morale peut modifier de forme juridique, seulement si cela est prévu par la loi.

Art. 175 [Recodification]

(1) Celui qui a décidé de la restructuration d'une personne morale peut modifier sa décision jusqu'à ce que la transformation devienne effective.

(2) Si la restructuration de la personne morale a été décidée, il n'est pas possible de décréter qu'elle ne l'a pas été, ni de déclarer la nullité de l'acte juridique qui a conduit à la restructuration, et il n'est pas possible d'annuler l'enregistrement de la restructuration au Registre public.

Art. 176 [Recodification]

(1) Une date effective doit être fixée pour la restructuration, à partir de laquelle on estime à des fins comptables les actes destinés à faire disparaître la personne morale comme étant ceux réalisés pour le compte de cette personne morale.

(2) Le jour précédant la date effective, on établit la fin de la personne morale ou sa scission par la séparation de l'arrêté des comptes définitifs. La date effective établit une personne morale de succession ou de scission par la séparation du bilan d'ouverture.

Art. 177 [Recodification]

(1) L'entrée en vigueur de la restructuration d'une personne morale inscrite au Registre public se produit lors de l'inscription au Registre public. Dans ce cas, la date effective est fixée de manière telle que la date de dépôt de l'enregistrement de la restructuration au Registre public n'excède pas douze mois.

(2) S'il y a des personnes participantes inscrites au Registre public dans différentes circonscriptions, la demande d'enregistrement

est soumise dans n'importe laquelle d'entre elle et l'autorité publique inscrit au Registre public tous les faits qui ont été enregistrés le même jour.

Art. 178 [Recodification]

- (1) La fusion se fait par l'alliance ou par le regroupement d'au moins deux des personnes morales participantes présentes. On considère l'union ou le regroupement comme un transfert des activités de l'employeur.
- (2) Au moment de l'union, au moins une des personnes morales disparaît, les droits et obligations des personnes dissoutes passent vers l'une des parties présentes comme pour une personne morale remplaçante.
- (3) Avec la fusion, toutes les parties présentes disparaissent et à leur place naît une nouvelle personne morale qui vient les remplacer ; elle reprend les droits et obligations de toutes les personnes qui ont cessé d'exister.

Art. 179 [Recodification]

- (1) Une personne morale se divise par scission en formant de nouvelles personnes morales ou se scinde en fusionnant avec d'autres personnes morales (ci-après « division par fusion »). Une personne morale peut établir une séparation ou une fusion par de multiples façons de scission. La division par fusion, la séparation, ainsi que d'autres formes de scission, sont considérées pour le transfert des activités d'un employeur.
- (2) Si une personne morale divisée par séparation disparaît et que ses droits et obligations sont transférés à plusieurs personnes morales qui la remplacent, si ensuite
  - a) elles font partie des personnes morales remplaçantes séparées comme des personnes déjà existantes, il s'agit d'une division par fusion,
  - b) les personnes morales remplaçantes par séparation sont constituées à ce moment, il s'agit d'une division avec constitution de nouvelles personnes morales.
- (3) Lors de la séparation de la personne morale par scission, la personne morale divisée n'est pas annulée, et ne disparaît pas non plus d'exister mais une partie désignée de ses droits et obligations est transférée à la personne déjà existante ou nouvellement créée qui la remplace.

Art. 180

Dans les cas cités dans l'art. 179 alinéa/paragraphe 2 ou 3, l'organe compétent d'une personne morale définit, quels salariés de la personne morale qui a pris fin, deviendront des employés de la personne morale lui succède.

Art. 181

Des personnes morales peuvent fusionner et se scinder en différentes formes juridiques seulement si cela est prévu par la loi.

Art. 182

Si lors de la restructuration les biens de la personne morale sont transférés à la personne morale qui la remplace, et que cela nécessite l'accord de l'autorité publique en vertu d'une autre législation pour transférer les droits et obligations, ce consentement est également exigé pour la restructuration de la personne morale.

Art. 183

- (1) La transformation de forme juridique n'entraîne pas la dissolution ou la disparition de la personne morale, ce n'est que ses relations juridiques qui changent ; s'il s'agit d'une corporation, la position juridique de ses membres change également.
- (2) Si le jour auquel la proposition de contrat ou de décision de changement de forme juridique a été établi, n'est pas le jour du bilan en vertu d'une autre législation, la personne morale établit à cette date le compte provisoire. Les données contenues dans le compte provisoire établi à la date du traitement de la transformation de forme juridique ne peuvent pas précéder de plus de trois mois la date où la décision de la personne morale de transformation de forme juridique a été prise.

Art. 184

- (1) Il est possible de décider de la restructuration d'une personne morale constituée par la loi, si la loi le prévoit expressément.
- (2) La restructuration d'une personne morale constituée par la décision d'un organe de l'autorité publique, est décidée par cet organe.

De la fin de la personne morale

Art. 185

Une personne morale enregistrée au Registre public prend fin le jour où elle est effacée du Registre public.

Art. 186

Une personne juridique qui n'est pas soumise à inscription au Registre public, disparaît à la fin de la liquidation.

De la liquidation

Art. 187 [Recodification]

(1) Les buts de liquidation sont de régler les biens d'une personne morale annulée (nature de liquidation), afin de compenser les dettes aux créanciers et de disposer du solde net des biens, qui résultent de la liquidation (solde de la liquidation), conformément à la loi.

(2) Une personne morale entre en liquidation à la date du jour où elle est annulée ou déclaré nulle. Si une personne morale enregistrée au Registre public entre en liquidation, le liquidateur doit proposer sans délai indu l'entrée en liquidation dans le Registre public. Lors de la liquidation, une personne morale utilise sa dénomination avec la mention "en liquidation".

Art. 188

Si une personne morale entre en liquidation, et personne ne doit exercer ses droits en son nom, en dehors de l'intervalle spécifié dans l'art. 196 à partir du moment où l'on a appris son entrée en liquidation ou l'on devait le savoir.

Art. 189 [Recodification]

(1) Dès l'entrée en liquidation, l'organe compétent désigne un liquidateur à la personne morale, le liquidateur peut uniquement être une personne admissible pour devenir membre de l'organisme statutaire. Si le liquidateur est résilié de ses fonctions avant la dissolution de la personne morale, l'organe compétent désigne sans délai indu un nouveau liquidateur à la personne morale.

(2) Si une personne morale est en liquidation et qu'un liquidateur ne lui a pas été désigné, ce sont les membres de l'organe statutaire qui exercent cette fonction.

Art. 190

Si l'on désigne plusieurs liquidateurs pour la liquidation d'une personne morale, ils forment un organe collectif.

Art. 191

(1) Une personne morale qui est entrée en liquidation, sans même qu'un liquidateur lui soit désigné conformément à l'art. 189, se voit nommer un liquidateur par le tribunal, et ce de sa propre initiative. Le tribunal nomme un liquidateur également dans le cas où il a décidé seul de dissoudre la personne morale.

(2) Sur proposition d'une personne qui en a un intérêt légitime, le tribunal révoque un liquidateur qui ne parvient pas à remplir ses fonctions correctement, et en nomme un nouveau.

(3) Si une autre proposition n'a pas été soumise ou qu'il n'est pas possible de satisfaire à une requête, le tribunal peut, conformément au paragraphe 1 ou 2 nommer un liquidateur, et ce, de sa propre initiative, sans le consentement des membres de l'organe statutaire. Le liquidateur ne peut pas démissionner de sa fonction. Il peut cependant demander au tribunal de le renvoyer de sa fonction, s'il prouve qu'on ne peut pas attendre de lui qu'il exerce correctement sa fonction.

(4) S'il n'est pas possible de nommer un liquidateur conformément au paragraphe 3, il est nommé par le tribunal et choisi parmi les personnes inscrites sur la liste des administrateurs d'insolvabilité.

Art. 192

Si le liquidateur est nommé par le tribunal, les personnes tierces l'appuient de la même manière qu'ils sont tenus de le faire avec un administrateur d'insolvabilité.

Art. 193 [Recodification]

Le liquidateur acquiert les fonctions de l'organe statutaire dès son affectation. Le liquidateur est responsable de la bonne exécution de sa fonction de la même manière qu'un membre de l'organe statutaire.

Art. 194

Seul un tribunal peut révoquer un liquidateur dont il a nommé l'entrée en fonction.

Art. 195

La rémunération et le mode de paiement sont déterminés par celui qui a désigné le liquidateur à sa fonction.

Art. 196

(1) Les activités du liquidateur peuvent seulement poursuivre le but qui correspond à la nature et l'objet de la liquidation.

(2) Si la personne morale a fait l'acquisition de biens ou de legs limités dans le temps par une clause ou un mandat, le liquidateur doit respecter ces restrictions. Si toutefois, la personne morale a perçu des fonds octroyés par l'État provenant de budgets publics, le liquidateur utilise ses ressources conformément aux décisions de l'organe qui les a allouées ; le liquidateur procède de façon similaire si une personne morale a reçu des fonds destinés à l'utilité publique.

Art. 197

Le liquidateur, au cours de la liquidation, privilégie les créances des employés, cependant cela ne s'applique pas si la personne morale est en faillite.

Art. 198

(1) Le liquidateur annonce l'entrée en liquidation d'une personne morale à tous les créanciers connus.

(2) Conformément au paragraphe 1, le liquidateur doit publier une notification sans délai indu deux fois de suite à moins de deux semaines d'intervalle, et appeler en même temps les créanciers à déclarer leurs créances dans un délai de moins de trois mois à partir de la deuxième publication.

Art. 199

(1) Le liquidateur doit établir la date de l'entrée en liquidation de la personne morale en ouvrant un bilan et un inventaire des biens de la personne morale.

(2) Le liquidateur doit avancer les frais de l'inventaire des biens et est ensuite remboursé, sur la demande de tout créancier.

Art. 200

Si le liquidateur au cours de la liquidation, découvre que la personne morale est en faillite, il doit sans délai indu soumettre une proposition d'insolvabilité, à moins qu'il ne s'agisse d'un cas présenté dans l'art. 201.

Art. 201

(1) S'il s'agit d'un cas, conformément à l'art. 173 paragraphe 2, où le fond de liquidation ne suffit pas à couvrir toutes les dettes, le liquidateur rembourse dans un premier groupe les frais de la liquidation à partir des bénéfices, dans un deuxième groupe il rembourse les sommes dues aux employés à partir du reliquat, et dans un troisième groupe, il verse les sommes dues aux autres créanciers.

(2) S'il n'est pas possible de compenser entièrement les créances au sein d'un même groupe, ces membres sont remboursés au pro rata.

Art. 202

(1) S'il n'est pas possible pas dans un délai raisonnable, de créer un fond salarial complet, le liquidateur acquitte les frais prioritaires à partir des bénéfices et les sommes dues au premier et deuxième groupe, si possible, cela n'affecte pas l'art. 201 paragraphe 2. Le liquidateur propose ensuite aux créanciers des sommes dues du troisième groupe, une prise en charge des dettes par un fond salarial.

(2) Si l'on ne parvient pas dans un délai raisonnable à créer un fond salarial même partiellement ou si les créances du premier et deuxième groupe ne sont pas réglées à partir des bénéfices partiels, le liquidateur propose à tous les créanciers une prise en charge par un fond salarial.

(3) Un créancier auquel le fond de liquidation a été proposé conformément au paragraphe 1 ou 2, et qui dans les deux mois ne s'est pas exprimé sur le fait qu'il accepte ou non l'offre, est considéré avoir accepté l'offre ; cet effet n'entre pas en vigueur si le liquidateur ne l'a pas informé de cela dans l'offre.

Art. 203

(1) Il appartient à chaque créancier qui prend le fond de liquidation, une part déterminée au pro rata du montant de leurs créances, le reste de leurs créances est effacé.

(2) Si un des créanciers refuse une prise en charge par un fond salarial, on considère sa créance réglée. Cela ne s'applique pas si l'on découvre ultérieurement des biens de la personne morale jusque-là inconnus.

Art. 204

(1) Si tous les créanciers refusent de prendre le fond salarial, le fond salarial revient à l'État le jour de la dissolution de la personne morale ; le liquidateur sans délai indu, en informe l'organe compétent conformément à une autre législation.

(2) Sans tenir compte des art. 201 à 203 il appartient au créancier qui est selon une autre législation créancier assurée, la satisfaction à partir de la sûreté par laquelle sa créance a été garantie. Si le créancier assuré n'est alors pas entièrement satisfait dans ses créances, il lui appartient une satisfaction dans le reste de la prestation conformément aux art. 201 à 203.

Art. 205 [Recodification]

(1) Dès que le liquidateur a terminé tout ce qui précède la disposition du surplus de liquidation ou de transfert du fond salarial conformément à l'art. 202 ou aux indications de l'art. 204, il doit préparer un rapport final sur le déroulement de la liquidation, qui doit préciser au moins, comment a été créé le fond salarial, et le cas échéant également une proposition d'utilisation du reliquat de la liquidation. Le même jour, le liquidateur doit établir un arrêté des comptes. Le liquidateur joint à l'arrêté des comptes comptables un compte-rendu signé.

(2) Le liquidateur soumet le rapport final, contenant la proposition visant à utiliser le reliquat de liquidation et l'arrêté des comptes à l'approbation de celui qui l'a nommé à sa fonction. Celui qui est devenu liquidateur, conformément à l'art.189 paragraphe 1 doit soumettre contenant la proposition visant à utiliser le reliquat de liquidation et l'arrêté des comptes à l'approbation de l'organe de la personne juridique qui a les compétences de le révoquer de sa fonction, le cas échéant, les compétences de le contrôler. S'il n'existe pas un tel organe, le liquidateur doit soumettre les documents et propositions à l'approbation du tribunal.

(3) Si les documents mentionnés au paragraphe 1 n'ont pas été approuvés, cela n'empêche pas que la personne morale soit

effacée du Registre public.

Art. 206

(1) Tant que les droits de tous les créanciers qui ont déclaré leurs créances à temps, conformément à l'article 198 n'ont pas été satisfaits, il n'est pas possible de payer au prorata avec le reliquat de la liquidation, même sous la forme d'une avance ou de l'utiliser autrement.

(2) Si la créance est contestée, ou si elle n'est pas encore payée, il est possible d'utiliser le reliquat de la liquidation seulement si une sûreté suffisante a été fournie au créancier.

Art. 207 [Recodification]

Liquidation se termine par l'utilisation du reliquat de liquidation, par une prise en charge par un fond salarial, du créancier, ou son refus. Le liquidateur soumet, dans les trente jours à compter de la fin de la liquidation la proposition de suppression de la personne morale du Registre public.

Art. 208 [Recodification]

Si l'on découvre avant la suppression d'une personne morale du Registre public, des biens jusqu'ici inconnus ou si l'on constate que d'autres mesures sont nécessaires, la liquidation se poursuit et le liquidateur liquide ces biens ou bien prend les autres mesures nécessaires. Après l'achèvement de cet acte, on n'applique pas conformément aux art. 205 à 207, les dispositions de l'art. 170.

Art. 209 [Recodification]

(1) Si l'on découvre après la suppression d'une personne morale du Registre public des biens inconnus ou si l'on établit un autre intérêt digne de protection juridique, le tribunal sur requête d'une personne qui en a un intérêt légitime, annule la suppression de la personne morale, décide de sa liquidation et nomme un liquidateur. Celui qui tient le Registre public, y inscrit suite à cette décision, la restauration de la personne morale, sa mise en liquidation et des informations concernant le liquidateur. À partir du moment où une personne morale est restaurée, on considère qu'elle n'a jamais cessé.

(2) Si une personne morale est restaurée grâce à la détection de biens inconnus, les créances impayées de ses créanciers le sont également.